

PARV PT-10 1930.9

LUULET VANEMAST AJAST KUNI TÄNASENI.

A. Adson kirjutab „LOOMINGUS“ nr. 2, 1930:
„Ebasoodsamat aega luulele pole Eestis vist varem olnud. Avaliku arvamise luulevaenulisu-
sega võiks Eesti võita rahvusvahelise ainukuulsuse.
Väljaspool tuntakse meid kui rikkama rahvaluule
omanikku. Seespool aga tunneb end luuletaja kui
kainimärgituks.

Kuid Eestiski kõige kiuste lüürika elab, areneb,
uuenub ja süveneb.“

Eesti lugeja on viimaseil aastail tõesti pööranud vähe
tähelepanu luulele ning ometi on meil ilmunud väärtuslikke
kogusid nii kirjandusajaloo seisukohalt kui ka üksiklugeja
maitsmise mõttes. Neist on Eesti Kirjanduse Seltsi kir-
jastusel ilmunud:

ARHIIVKOGU

EESTI NÜÜDISLÜÜRIKA. Koostanud Gustav Suits.

Valik uuemast luulest E. Ennost — Joh. Schütziini. Prof. G. Suitsu
sissejuhatava kokkuvõttega, autori piltide ja lühikeste elulugudega.
288 lk. Hind 3.50 kr., iluköites 4 kr.

„Eesti nüüdislüürika“ annab meile esmakordselt läbilõike uue-
mast ja vastsemast lüürikast, alates Noor-Eestist kuni viimase ajani,
s. o. 25 a. produktioonist. A. Adson. — LOOMING nr. 2, 1930.

Kahtlemata on säärane valik teretulnud mitte üksi pedagoog-
likes, vaid ka meie luuletajate maitsmise mõttes. Harrastaja, kel pole
võimalust soetada meie luuletajate kogutoodanguid tervena, saab selle
antoloogia näol oma kätte meie nüüdislüürika paremiku.

Alb. K. — „VABA MAA“ 16. II 30.

Jakob Liiv: LÜÜRILISED LAULUD.

Joh. Aaviku eessõna. Autori pildiga. 370 lk., hind 4 kr., kalingur-
köites 5 kr. 50 s.

Uue parandatud ning täiendatud kauni väljaande järele, mis
ilmus äsja Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastusel, on võimalik tundma
õppida J. Liivi ja seda aega, millega on J. Liiv kaasa elanud.

H. Visnapuu. — EESTI KIRJANDUS nr. 3, 1929.

Jakob Liivi „Lüürilised laules“ meie kohtame kõike, mis võib
olla otsitav, hinnatav ning mõistetav meie vanemate luulearmastajate
peres: puhtakõlalist selgust vabalt ning ladusasti voolavas vormis,
kaunist tundesoojust tervevaimulises sisus. Raamatu nägus välimus
ja ta väärikas, mitmekesine, aastakümnete kestes kogunenud sisu-
tuum teevad selle teose eriti sobivaks ning sündsaks kingiks; seda
enam, et kogus leidub eriosa „Mälestused ja pühendused“, kus palju
ilusaid laule, mis autor on luuletanud mitmesuguste perekondlikkude
tähipäevade puhuks. Credo. — TALUPERENAINE nr. 5 — 1929.

PT

TRU Raamatukogu

K. E. Sööt: AASTATE KAJASTUS.

V. Ridala eessõnaga, autori pildiga. 238 lk. Hind 3 kr. 50 s.,
kalingurköites 5 kr.

Siia on kogutud autori paremad luuletused 1883—1924, s. o. ta loomisaastate algjärgust praeguse ajani, ühe sõnaga kogu ta väärtuslik toodangu osa. — Raamat on väliselt maitsekas ja soliid.

L. — „POSTIMEES“ 9. XII 1925.

See, mis Sööt oma toodanguga Eesti lüürikasse uut on toonud, ei ole palju. Aga see vähene on ehtne. Söödi luule on lihtne, südamlük, hell ja liigutavalt tundeline, mille sarnast muude Eesti luuletajate lüürikast asjata otsime.

V. Grünthal-Ridala eessõnas „Söödi elulugu ja luule“.

Anna Haava: LUULETUSKOGU.

Kokkuvõte kogu loominguist, sisaldades Luuletused I, II, III, Lained, Ristlained, Põhjamaa lapsed, Meie päevist. Illustreeritud, 418 lk.,
hind 4 kr., kalingurköites 5 kr. 50 s.

Nad [laulud] tulevad saatusesunnil mitte teatava mõju avaldamiseks ja mitte stiili pärast. Kuid omas lihtsuses on nad sellepärast ilusad, et nad on ehtsad ja ausad. — Pühapäeva elevus ja pühapäevsuse põhitoon jäävad tema lauludes algusest otsani valitsema.

M. Kampmann: Eesti kirjandusloo peajooned II².

A. Reinwald: VALIK LUULETUSI.

114 lk., hind 1 kr., kalingurköites 2 kr. 50 s.

Käesoleva valikuga olen püüdnud pakkuda A. Reinwaldi luuletoodangust võimalikult õiglast ja igakülget pilti niihästi sisult kui vormilt.

K. Perandi: Eessõna.

Reinwaldi luule on enamasti kaunistamata, lihtne, talupojalaadset tüüsi ja algeliselt lihtjooneline; üldiselt teesklemata ja otsekohene.

V. Ridala: Eesti kirjanduse ajalugu koolidele II².

Jaan Bergmann: LAULUD.

Autori pildiga. H. Visnapuu sissejuhatusega. 434 lk., hind 3 kr.,
kalingurköites 4 kr. 50 s.

Jaan Bergmann ei ole mitte lüürik, vaid eepik. Tema luuletaja- and avaldab end küll kõige pealt jutustavas luules. —

Ja Jaan Bergmann on üks neist suuremaist, kes meile selgitatud ja arendatud luulekeelele püüdnud, mis tal võimalikuks sai seeläbi, et tal oli klassikaline haridus. Siit pääle hakkab meie luule kiiremalt arenema.

H. Visnapuu: „Vanad ja vastsed poeedid“.

Lydia Koidula: KOGUTUD LUULETUSED.

(Trükk otsas.)

Fr. R. Kreutzwald: VIRU LAULIKU LAULUD.

Gustav Suitsu eessõnaga. 152 lk., hind 2 kr. kalingurköites 3 kr. 50 s.

Kreutzwaldi luule nivoo ületab kaua järgnevate laulikute oma ning sobib kindlasti käesolevasse sajandisse, vaatamata tema keele ning lüüristamisabinõude puudulikkusele, mida nüüd tuleb kohendada. — Ilma et üksikasjadesse tungida ehk tungida võida, võime salgamata rõõmustada, et „Viru lauliku laulude“ väärikas kogu väärikal ja armastuse ning hoolega sooritatud redigeeringul on saanud 1926. a. nime alla. Tükk maad Kreutzwaldi uurimises on edasi jõutud.

H. Visnapuu. — LOOMING nr. 1, 1927.

Kristjan Jaak Peterson: LAULUD, PÄEVARAAMAT JA KIRJAD.

11 illustratsiooni. 194 lk., hind 1 kr. 50 s., kalingurköites 3 kr.

Seni taotamata luulekõrgusi saavutavad Petersoni oodid, kõige tähtsam osa tema luuletuste seas. Nende luuletuste ainetena esindub eesti keele, luule väe, inimese vaimu ilu ülistus. Kõige inimliku asja kaduviku ja traagika tunne annab neile lauludele imeliku varaküpse luule veetluse. Petersoni oodid on täis ülevat ja lennukat paatost nagu antiikse, kreeka ja rooma kirjanduse samalaadilised tooted, mille otsekohest mõju neis tundub.

Neil [s. o. päevaraamatu katkeil] on kande väärtus Petersoni vähetuntud eluloo tundmaõppimiseks.

V. Ridala: Eesti kirjanduse ajalugu koolidele.

Seesugust usku enesesse, oma rahvasse ja keele tulevikku, nagu seda Peterson avaldas, ei olnud sel ajal veel kellelgi, ja meie ajal võiks ta selles ka veel väga paljudele eeskujuks olla.

M. Kampmann: Eesti kirjandusloo peajooned I.

RAHVA LAULUVARA.

Välja annud K. E. Sööt. 192 lk., hind 1 kr. 20 s., kalingurköites 1 kr. 70 s. Sisaldab laule paljudelt laulikult.

Raamatus on 300 laulu, mis üldiste lauludena juba enam-vähem tuttavad või tarvitusele võtmiseks kohased ja soovitavad. — Muretsetagu omale „Rahva lauluvara“ ja võetagu ta pidustustele või seltskondlikele koosviibimistele minnes ühes, ta sünnib väga hästi taskus kandmiseks. — Vististi teeksid sellepärast meie seltsid hästi, kui nad ka selle eest tegelikult hoolitseksid, et „R. I.“ nende ümbruskonnas rohkesti leida oleks ja rahvaraamatuks saaks.

J. Köpp. — „PÄEVALEHT“ 10. II. 1924.

TÖLKED.

É. Verhaeren: VALIK LUULETISI.

Tõlk. Joh. Semper.

Läbilõige Verhaerени kogu loomingust. 196 lk., hind 3 kr. 50 s.,
ilukõites 4 kr.

Émile Verhaerени imponeeriv kuju on huvitavamaid, mis viimase 40—50 aasta luules üldse leida.

A. Oras. — „PÄEVALEHT“ 4. I 1930.

Verhaerени „Valik luuletisi“ on meil teedrajav teos. Siin pole tegu palja tõlkimisega, leksikaalse ja mõttelise täpse edasiannuga, vaid suurelt osalt järelluuletamisega, mis peale innuka töö ja kvalifitseerituma oskuse nõuab erilist talenti. — Ja tõlkija luuletaja-võimed on selleks küllaldaseks tagatiseks, et see teos vastab valjemaid nõudeid ning on saanud luuleküllane.

A. Adson. — LOOMING nr. 2, 1930.

Eino Leino: HELKALAUUD.

Tõlk. A. Anni. 80 lk., hind 60 senti, ilukõites 1 kr. 10 s.

Isëaranis „Helkalaulude“ esimest sarja võidakse pidada Eino Leino omapärasemaks tippsaavutiseks....

Neis lauludes peitub üliinimlikku julgust, isiku vabaduse paisutamist, olevate mõistatuste lahendust isegi surma ähvardusel, elu rõõmu ja selle lühidust, mehист saatusele alistumist ja leppivat rahunemist elu ja looduse salapärase jõudude keskel, süütunnet ja kahetsust ning teisi võimakaid ja saatuslikke aineid.

O. A. Kallio: Soome uuem kirjandus, 1929.

Saada igast paremast raamatukauplustest. Tellida võib otse Eesti Kirjanduse Seltsi büroost, Tartu, Lai tän. 35, tel. 601. Soovitav on saata raamatute hind Seltsile tellimise korral pangatšekiga, postiga või kirjas markidega. Raha ettesaamisel kannab raamatute saatekulud selts; posti ja pagasi järeelmaksuga tellimisel jäävad saatekulud tellija kanda.

Hinnaalandus Eesti Kirjanduse Seltsi liikmeile Seltsi kirjastusel ilmunud raamatuilt 20%, maal asuvaile raamatukogudele, koolidele ja õpetajaille kõitmata raamatuilt 10%.

EESTI KIRJANDUSE SELTSI KIRJASTUS

Tartu, Lai t. 35, tel. 601.

RAAMAT ON
KAANTESSE
KÕIDETUD
MÕTE, KIRG,
JÕUD JA
UNISTUS

ARM PT-10

Lõud

1986

EESTI
KIRJANDUSE
SELTS

TEOSED, MIS KINGINA EI OLE VÄHEM PEENED KUI

HÕBE, KULD ja KRISTALL

SEITSE VENDA

Aleksis Kivi

500 lk., 58 pilti.
Broš. Kr. 4.50
riideköites
Kr. 6.50

Tõlk. FR. TUGLAS

Soome laialdasest kirjandusest tõuseb „Seitse Venda“ peajao kõrgemale ja ta kuuluvuse kohta maailma paremiku hulka ei ole kahtlust. Aasta-aastalt leiab ikka enam imetlejaid see teos, milles jutustus mehiseist jõust sulab kokku draamavormis antud sündmustiku ja lüürihste vahepaladega.

DORIAN GRAY PORTREE

OSKAR WILDE
Romaan.

274 lk. Broš. Kr. 3.50
kal.-köit. Kr. 5.—

Tõlk. A. H. TAMMSAARE

„Dorian Gray portree“ on harukordselt sätendava stiiliga mõlterikas jutustus sellest, kuidas headus ja kurjus, mis läbi lainetab inimese hingest, saatusliku paratamatusega võib iga laine jälje ta näojoontesse, mille traagiliselt märgist inimene ei vabane kunagi.

EESTI NUUDISLUURIKA

G. SUITS. 288 lk. Broš. Kr. 3.50, kalingurköites
Kr. 5.—

Koos piltide ja elulooliste andmetega pakub see valimik igalt autorilt tema parimaid luuletusi. Toodud on 222 luuletust järgmiselt autoreilt: Enno, Suits, Ridala, Under, Adson, Barbarus, Visnapuu, Alle, Kärner, Semper, Adams, Hiir, Sütiste.

F. KREUTZWALDI KALEVIPOEG

Dr. A. ANNIST

I osa: „KALEVIPOEG“ EESTI RAHVA
LUULES. 270 lk., 6 pilti kriit-
paberil, 15 kaarti. Broš. Kr. 4.50, kal.-köit. Kr. 6.—

Teos jutustab kõigest Kalevipoja nimega ühenduses olevaist pärimustest võrdlevalt teiste rahvaste muistenditega. Siin autor selgitab, kus peituvad Kalevipoja juured, mis on eeposes rahva oma ja mis Kreutzwaldi. Dr. Annist'i teaduslik andekus ja andumus tööle on loonud suure saavutise.

II osa: „KALEVIPOJA“ SAAMISLUGU. 250 lk., 39 pilti. Broš. Kr. 4.50,
kal.-köites Kr. 6.—

„Kalevipoja“ saamislugu on omaette eepos, mida lugedes selgub, milliste raskustega Kreutzwaldil tuli võidelda ja miks „Kalevipoeg“ pidi kujunema niisuguseks nagu ta on. See teos + „Kalevipoeg“ ise = tervik. Miski pole „Kalevipojale“ nii väärtuslikuks lisandiks kui see teos.

VÕISTLUS

Aho: Kas mäletad? i	3.—
Aho: Raudtee	3.—
Bousset: Jeesuse elu i	1.50
Daudet: Kirjad minu veskilt i	3.25
Ernst: Asmus Semperi noorusemaa	3.75
Flaubert: Salambo	5.50
Galsworthy: Öunapuu i	1.15
Goldsmith: Wakefieldi kirikuõpetaja i	3.50
Hugo: Jumalaema kirik Pariisis	6.—
Huxley: Nood kultunud lehed	10.—
Jensen: Niels Lyhne i	3.50
Järnefeld: Isamaa	3.50

Kõrvaltoodud 24 raamatu nimest tuleb koostada 8 kingitusraamatute rühma, igas rühmas 3 raamatut, nii et raamatute hinnad igas rühmas oleksid tõusvas reas (1. raamat kr. 1.— — kr.2.50; 2. raamat kr. 2.50 — kr. 4.50; 3. raamat kr. 4.50 — kr.10.—) Seega avaneb igast rühmast võimalus valida raamatuid kingituseks vastavalt kinkija jõukusele.

Rühmad tulevad koostada järgnevate kingitusesaajate tarvis:

isa	mees
ema	naine
poeg	sõber
tütar	sõbranna

Kallas: Tähelend	5.—
Kesk: Uued teed tootluses i	1.50
Laaman: Eesti ühiskond i	1.50
Leichter: Wagner i	2.—
Loti: Islandi kalur	3.50
Nietzsche: Nõnda kõneles Zarathustra	6.—
Rolland: Beethoven i	2.—
Saal: Wambola i	2.25
Suits: Eesti nüüdislühirika	5.—
Tuglas: Eesti Kirjameeste Selts	7.50
Tolstoi: Ülestõusmine i	9.25
Turgenev: Aadlipesa i	2.—

Viiele leidlikumale koostajale

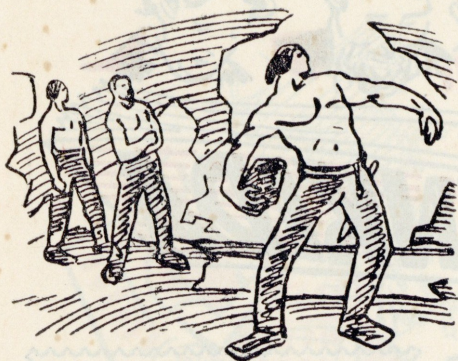
saadab Eesti Kirjanduse Selts pühadeks igaühele

Kr. 10.—

väärtuses kirjandust. Koostatud rühmad tuleb Eesti Kirjanduse Seltsile ära saata hiljemalt 21. dets. 1936. aastal aadressil: Eesti Kirjanduse Selts, Tartu, Aia 19.

NB. Võistluseks toodud raamatute hinnad on antud köites. Raamatu hinna ette märgitud täht i tähendab, et raamat on iluköites, mis maksab 50 s. Märgita hinnad tähendavad kuldkirjaga kalingurkõidet, mis maksab kr. 1.50.

SISULT PILTIDELT, PABERILT, KÕITELT

EESTI KODU ÜHKUS

Selle luksusliku, kuid odava väljaande puhul ei saa keegi väita, et ta endale oma rahvuse kõige tähtsamat teost ja Eesti kõige ilusamat raamatut ei ja ksa omandada!

F. R. KREUTZWALD

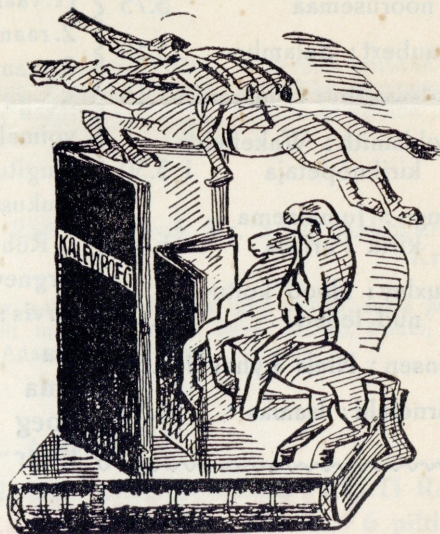
KALEVIPOEG

MIKS PUUDUB TA TEIL?

„Kalevipoeg“ sisaldab 320 lk. teksti, 21 kriit-tahvliit Kr. Raua sõejoonistega, 133 vinjetti, tähte ja ilustust H. Mugastolt puulõikes, kahes värvis.

TA MAKSA B:

- 5 kr. brošeeritult.
- 8 kr. riidekõites kuld ja hõbe kirjaga
- 12 kr. üleni nahkkõites kuld ja hõbe kirjaga.
- 35 kr. kaks kord suuremas kaustas, tekst värvilisel foonil, nahkkõide, kuld ja hõbe ääre ja kirjaga.
- 42 kr. sama pergamentkõites.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

Tartus, Aia 19, telef. 6-01, posti jooksev arve 20-36, saadab ta Teile kohe välja.

G. Roht'i trükk, Tartus 1936.

Lugege — otsustage — ja tehke!

Raamat kodus on kultuuri tunnismärk!

Miks ei ole Teil veel kõiki raamatuid, mida võib saada mõnikord väga hääl tingimusil või isegi hinnata? Seepärast, et Teie ei ole iga kord soodsast võimalusest kinni haaranud, kuigi olete endale raamatuid soovinud!

Nüüd pakub Eesti Kirjanduse Selts veel kord Teile seda võimalust! Kasutage seda! Võtke osa Seltsi perioodiliste väljaannete 1937. a. aastakäikude

preemiatega kiirtellimisest.

Kõigile, kes saavad oma tellimised Eesti Kirjanduse Seltsile

kuni 20. detsembrini 1936

antakse tellimishinna ulatuses preemiaks häid raamatuid. Tellida tuleb kas ühe, kahe või kolme väljaande 1937. a. aastakäik:

Elav Teadus

Populaarteaduslikud raamatud, ilmub iga kuu üks raamat, aastas umbes 1400 lk., üksiknumber Kr. 1.—, aastakäik

Kr. 9.—

köites Kr. 14.—

Suurmeeste Elulood

Biograafiline seeria, aastas ilmub 6 raamatut, kokku umbes 1000 lk., üksiknumber Kr. 1.50, aastakäik

Kr. 7.50

köites Kr. 10.—

Eesti Kirjandus

Kirjanduslik kuukiri, kaasandeks „Eesti raamatute üldnimestik“. Aastas ilmub umbes 850 lk., üksiknumber 50 s., aastakäik

Kr. 5.—

Väärtuselt ületavad need teosed oma hinna ja moodustavad suure kogu!

Kes tellivad ühe neist kolmest aastakäigust, võivad vabalt valida tellimishinna ulatuses endale preemiaks teoseid alltoodud nimekirjast:

Näit. Elava Teaduse tellija Kr. 9.— eest, või kui aastakäik tellitud köites, siis Kr. 14.— eest; Suurmeeste Elulugude tellija Kr. 7.50 või köites tellija Kr. 10.— eest; Eesti Kirjanduse tellija Kr. 5.— eest.

NB. Raamatu nime taga klambrites igas nimestikus on toodud sama raamatu köite hind, mille juurdemaksmisel võib saada preemiaraamatuid köites. (Osa köitehindu on alandatud!)

Hind: k(öide) = 50 s. on iluköide, 100—150 s. — kalingurköide, 2 kr. — poolnahkköide.

1. Tagore, R.: Laevahukk. Romaan (k. —.50)	2.75	36. Krasinski, Z.: Irydion (k. —.50)	3.50
2. Shakespeare, W.: Macbeth (k. 1.50)	1.75	37. Peterson, Kr. J.: Laulud, päevaraamat ja kirjad (k. 1.50)	1.50
3. Verhaeren, É.: Valik luuletisi (k. —.50)	3.50	38. Botaanika oskussõnastik (k. 1.50)	1.75
4. Flaubert, G.: Kolm lugu (k. —.50)	—75	39. Daudet, A.: Tartarin Tarasconist (k. 1.50)	1.—
5. Molière: Ihnus (k. 1.50)	1.20	40. Eesti rahvalaulud II (k. 2.—)	5.—
6. Kanteletar. I osa (k. —.50)	5.50	41. Eisen, M. J.: Meie jõulud (k. —.50)	2.50
7. Eesti rahvalaulud I (k. 2.—)	6.50	42. Reinick, R.: Pilliroo saar (k. —.50)	1.50
8. Dickens, Ch.: Oliver Twisti imel. elujuhtum. (k. 1.20)	3.50	43. Eesti Kirjanduse Seltsi Aastaraamat VI—VIII (1913—1914)	à —50
9. Schiller, Fr.: Röövlid (k. 1.20)	1.20	44. France, A.: Jumalad janunevad. Rom. (k. 1.50)	2.25
10. Leino, Eino: Helkalaulud (k. 1.50)	—60	45. Skalbe, K.: Põhjaneitsi. Valik muinasjutte (k. —.50)	2.—
11. Eesti õigekeelsuse-sõnaraamatu I köide (k. 2.—)	4.—	46. Aavik, Joh.: Puudused uuemas eesti luules (k. 1.50)	—75
12. Kallas, A.: Katinka Rabe (k. —.50)	2.50	47. Suonio: Kuu jutustused (k. 1.50)	—40
13. Ibsen, H.: Keiser ja kalilealane (k. 1.20)	4.—	48. Palamuse kihelkond (k. 1.—)	—25
14. Bergmann, J.: Laulud (k. 1.50)	3.—	49. Dante: Uus elu (k. 1.50)	1.25
15. Russov, B.: Liivimaa kroonika II	1.10	50. Alas, Rud.: Rahvaraamatukogud Eestis	1.—
16. Strindberg, A.: Tõsielulised utopiad (k. 1.50)	3.—	51. Eisen, M. J.: Eesti vana usk (k. 1.20)	3.—
17. Sööt, K. E.: Aastate kajastus (k. 1.50)	3.50	52. Wells, H. G.: Pimedate maal ja teisi jutte (k. 1.20)	1.75
18. Hugo, V.: Hernani (k. 1.50)	1.40	53. Hinnov, P.: Vana aeg	2.—
19. Eesti taimede nimestik (k. 1.50)	1.75	54. Alas, Rud.: Kuhu nüüd? Juhatusi algkooli lõpet. (k. —.50)	—75
20. Sillanpää, E. F.: Vaga viletsus (k. —.50)	1.75	55. Kreutzwald, Fr. R.: Viru lauliku laulud (k. 1.50)	2.—
21. Liiv, Jakob: Lüüriõlised laulud (k. 1.50)	4.—	56. Eesti Kirjanduse Seltsi Aastaraamat IX—XIX (1916—1935)	à —50
22. Strömgnren, E.: Astronoomilised miniatüürid (k. 1.—)	—90	57. Schiller, Fr.: Wilhelm Tell (k. 1.20)	1.—
23. Rainis, J.: Joosep ja tema vennad (k. —.50)	1.75	58. Kunder, Joh.: Eesti muinasjutud (k. 1.50)	1.20
24. Eesti runoviisid (k. 1.60)	9.—	59. Aspe, E.: Anna Dorothea (k. 1.20)	—35
25. Reinvald, Ado: Valik luuletusi (k. 1.50)	1.—	60. Eisen, M. J.: Eesti vanasõnad (k. 1.50)	1.—
26. Kilkson, E.: Füüsika praktilised tööd (k. —.25)	2.—	61. Kreutzwald, Fr. R.: Paar sammukest rändamise teed (k. 1.20)	—35
27. Mamin-Sibirjak, D. N.: Kasupoeg. 6 juttu (k. —.50)	1.80	62. Ansomardi: Jalgsema kitseeide muinasjutud (k. —.50)	1.50
28. Veske, Mihkel: Laulud (k. —.50)	3.—	63. Edda, Vana-Islandi müüdid (k. 1.50)	1.50
29. Eesti Kirjandus 1923. ak. (k. 1.60)	3.60	64. Eesti Kirjandus 1924. ak. (k. 1.60)	3.60
30. Hoffmann, E. T. A.: Aamissepameister Martin (k. 1.50)	—50	65. Fr. R. Faehlmanni album	1.40
31. Eesti Kirjanduse Seltsi Aastaraamat I—IV (1908—1911)	à —50	66. Mändmets, J.: Kogutud teosed I (k. —.50)	2.50
32. Leino, Eino: Simo Hurt (k. 1.20)	1.40	67. Poruk, J.: Pärlipiüüdja. Jutustus (k. —.50)	1.50
33. Eisen, M. J.: Tõll ja ta sugu (k. 1.20)	1.50	68. Tuglas, Fr.: Eesti Kirjameeste Selts (k. 1.50)	6.—
34. Zielinski, Th.: Vana-kreeka kirjandus. II osa (k. 1.20)	2.50	69. Shaw, G. B.: Tagasi Metuusala juurde (k. —.50)	6.50
35. Suburg, L.: Liina. Ühe eesti tütarlapse elulug (k. 1.50)	1.40	70. Maupassant, G.: Vee pääl. Romaan (k. —.50)	3.—

Kes tellivad kaks nimetatud kolmest aastakäigust, võivad valida endale preemiateks lisaks eeltoodutele ka järgnevaid teoseid:

71. Balzac, H. de: Šagrään-nahk. Romaan (k. 1.50)	3.—	74. Goldsmith, O.: Wakefieldi kirikuõpetaja (k. —.50)	3.—
72. Baudelaire, Ch. Väikesed poeemid proosas (k. —.50)	2.—	75. Järnefelt, A.: Isamaa. Romaan (k. 1.50)	2.—
73. Daudet, A.: Kirjad minu veskilt. Novellid (k. —.50)	2.75	76. Kruus, H.: Talurahva käärimine Lõuna-Eestis (k. 2.—)	12.—

Kes tellivad kõik kolm väljaannet, võivad valida oma preemiaid veel järgnevate teoste hulgast:

77. Conrad, J.: Lord Jim. Romaan (k. —.50)	5.—	79. Punased aastad. Mälestusi ja dokumente 1905. a. (k. 1.50)	4.—
78. Gide, A.: Vatikani keldrid. Romaan (k. —.50)	3.50	80. Kallas, A.: Tähelend. Koidula elulugu (k. 1.50)	3.50

Preemiaraamatute saatekuludeks tuleb preemiasovijal maksta iga tellitud väljaande kohta 40 senti kõige kolme aastakäigu tellimisel Kr. 1.20.

Iga tellija saab preemiad täpselt oma valiku järgi, kõiki preemiaraamatuid antakse ka viimse eksemplari lõppemiseni laost.

Kuidas anda tellimine?

- 1) Võtta sulg ja täita juuresoleva sinise rahasissemaksukaardi esimene külg (oma nimi ja aadress selgesti kuhu vaja).
- 2) Sissemaksukaardi lõigendi tagaküljele tuleb selle väljaande nime taha, mida soovitakse tellida, ruudu sisse märkida tellimishind, mille Teie valite (Elavat Teadust näit. brošeeritult tellides tuleb märkida „9.—“, köites tellides „14.—“ ja samuti teistel).
- 3) Saatekulu ruutu märkida kas 40, 80 või 120 senti selle järgi, kas tellitakse 1, 2 või 3 väljaannet.
- 4) Valida nimestikkudest vastavalt tingimustele soovitud preemiaraamatud ja märkida nende numbrid lõigendile.
Preemiaraamatute numbrile, milliseid soovitakse köites, tuleb ette kirjutada täht k (= köites) ja köidete hinnasumma märkida rea „köite arvel“ taha ruudu sisse.
- 5) Kui tellite veel muid Seltsil ilmunud raamatuid, siis tuleb lõigendile mahutada nende nimed koos hinnaga. (Hind köites või brošeeritult.)
- 6) Kõigi eraldi ruutudesse märgitud hindade kogusumma tuleb kirjutada kaardi esimesele leheküljele.
- 7) Rahasumma tuleb maksta lähemasse postkontori või postiagentuuri. Maal võtavad postitalud sageli enda peale raha ja kaardi postiagentuuri saatmise.
- 8) Siis minge varsti preemiaid vastu võtma!

NB. Tellimisraha võib maksta ka Tallinna või Tartu Linnapanka EKS-i arvele või saata kirjas väikestes postmarkides Seltsi büroole Tartus, Aia 19.

Tellimised täidetakse saabumise järjekorras, preemiaraamatud saadetakse tellijale raudteega või postiga. Sisse maksta võib ka ainult 2 krooni iga aastakäigu pealt, ülejääk ühes saatekuludega tuleb tasuda lunana preemiaraamatute vastuvõtmisel.

„Maailmakirjanduse“ tellimisel erakordne soodustus!

Eeltoodud perioodiliste väljaannete tellijaile antavate preemiade asemel on Eesti Kirjanduse Seltsi tõlkeseria

„Maailmakirjanduse“

1937. aastakäigu kiirtellijad soodustatud teisel teel, nimelt

suure hinnaalandusega kuni 20. detsembrini 1936

antud tellimistelt. „Maailmakirjanduse“ 6 numbriline aastakäik, umbes 1800—2100 lk. suurune kogu maailma rahvaste parimat kirjandust, maksab kuni 20. det. ettetellijaile

~~Kr. 18.—~~ asemel **Kr. 13.50**
ainult
köidetult Kr. 20.50 köidetult Kr. 16.—

Sedagi tellimishinda on võimaldatud tasuta soovikorral osakaupa — tellimise andmisel Kr. 2.—, ja kolme esimese raamatu ilmumisel Kr. 4 + 4 + 3.50.

Tutvuge 1936. a. ilmunud teoste ja 1937. aastakäigu kavaga eribrošüüris!

Kuidas anda tellimine?

Selleks tuleb juuresoleva posti jooksva arve raha sissemaksukaardi tagaküljel olevasse „Maailmakirjanduse“ nime taga asuvasse ruutu kirjutada see rahasumma, mis Teie saadate: näit. 2.—, kui teostate sissemaksu; 13.50, kui tasute kogu aastakäigu hinna või 16.—, kui soovite aastakäiku köites.

(Muud kaardi täitmise osad on juhutatud eelmisel leheküljel!)

EESTI KIRJANDUSE SELTS

telef. 601, TARTU, AIA 19, posti jooksev arve 20-36.

G. Roht'i trükk, Tartus 1936.

A RM

PT-10

1932. a

23

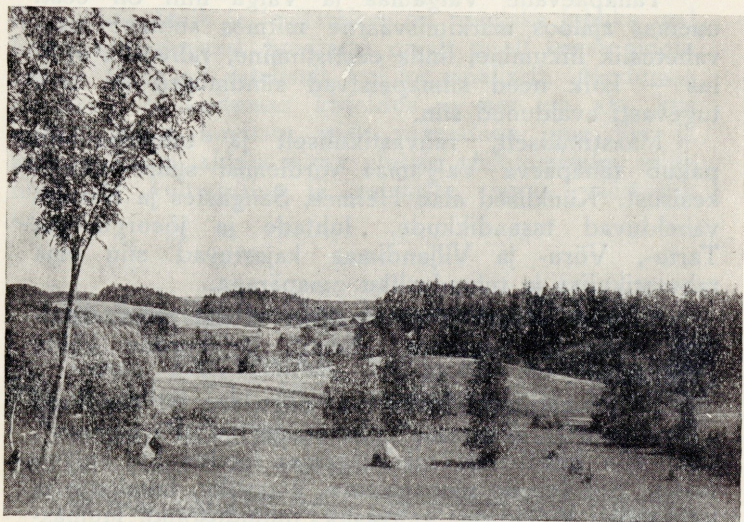
MAAKONDADE VIISI KODUMAAD KIRJELDAV KOGUTEOS

EESTI

Ilmus V osa:

Valgamaa

92 joonise, Valga ja Tõrva linna plaani ja neljavärvilise Valgamaa kaardiga 599 lk., hind 7 kr., nahkköites 9 kr.

Valgamaa, noorim Eesti maakond, on kõigi aegade kestes olnud ainulaadses olukorras. Rahvuslik ja poliitiline kuuluvus tema eri osades on sajandite kestes

PT

TRU Raamatukogu

ARHIIVKOGU

3-23

olnud lahkuminev; siin ristlesid väga mitmed huvid. Sel kombel näeme praeguse Valgamaa ikka jälle ja jälle uuesti sattuvat sõdade tallermaaks. Vaenutegevus areneb korduvalt lahingute ja laastamisteni. Ainult viimased kaks sajandit on leppinud sõjavägede läbi-marssimiste ja majutamistega, kuni Eesti Vabadussõjas jällegi siin areneb vihasemaid ja verisemaid taplusi.

Keskne asend vanal Liivimaal on siin loonud tähtsa sõlmpunkti nii vanematel kui ka uuematel aegadel. Vanadel aegadel kogunes siia, tähtsusetusse alevisse Valka, Liivimaa linnade esindajaid linnadepäevade pidamiseks. Uuemail aegadel muutus see alevik maakonnalinnaks ja tähtsaks raudtee sõlmpunktiks ning liiklemislinnaks, mille kuuluvust rahvuspiiril tuli saalomonliku otsusega lahendada.

Tänapäevane Valgamaa ja Valga linn on eesti uuemas ajaloos märkimisväärne mitmes suhtes: usuvahetuslik liikumine, linna eestistumine, rahvuslik võitlus — kõik need silmapaistvad sündmused on eriti tugevasti avaldunud siin.

Maastikuliselt, rahvastikuliselt ja tulunduslikult pakub tänapäeva Valgamaa võrdlemisi suurt mitmekesisust. Künklikud alad Helmes, Sangastes ja Karulas vahelduvad tasandikkude, luhtade ja jõeorgudega, Tartu-, Võru- ja Viljandimaa kajastuvad siin oma rahvastikulise ja tulundusliku omapäraga.

Kõigest sellest ja veel paljust muust pakub laialdasi andmeid koguteos „Eesti“ järjekordne köide „Valgamaa“.

Süsteematises järjekorras, nagu see on sündinud „Tartumaas“, „Võrumaas“, „Setumaas“ ja „Pärnumaas“, leiab siin käsitlemist nii Valgamaa loodus kui ka inimene. Siit leiame pinnaehituse, ilmastiku, taimkatte ja loomastiku kirjelduse; rahvastik, tulundusolud, muinas-aeg ja eriti ajalugu kõige vanematest aegadest kõige uuemani leiab siin süvendatud käsitlemist. Lisaks arvustikulisi andmeid, mis muidu laiali pillatud mitmesuguseis raamatuis ja ajakirjus. Peale selle hulk üle-

vaatekaarte ja jooniseid, eriti aga neljavärviline maakonna kaart mõõdus 1:100000, mis peaks asendama endise vene kolmevärvilise kaardi.

Kõik Valgamaa tegelased, omavalitsused, ametiasutised, koolid ja raamatukogud peaksid hankima endale mitmes eksemplaris selle teose, mille kaudu nad varustavad endid igal sammul tarviliku andmestikuga. Aga mitte ainult Valgamaa jaoks ei oma see teos tähendust: see on lüli maakonna-kirjeldiste sarjas, mis ei või puududa kuski, kus juba teised lülid olemas. See on üks osa meie kodumaast ja kes tahab tunda kodumaad, see peab tundma ka seda erisugust maanurka.

Koguteos „Eesti“ on kujunenud peamiseks avaldusvormiks meie organiseeritud kodu-uurimistöole ja võimaldub peamiselt kultuurkapitali toetuse kaudu. Raamatute levik ja levitamine on parajaks juhaks igal kodumaatundmisest huvitatul omalt poolt kaasa aidata sellele tööle nii aateliselt kui ka aineliselt. Kodumaa tundmine ja kodumaa kirjeldus — see on ala, kus igaüks asjast huvitatu võib rakendada oma jõu ja sellega kaasa aidata suure ehitise püstitamiseks, mille nimi on kultuuriline ja rahvaste peres väärtuslik kodumaa.

Maakondi kirjeldav koguteos „EESTI“:

I osa: **TARTUMAA**. 231 joonise ja 19 kaardiga, 756 lk. Hind 7 kr. 50 s., nahkköites 9 kr. 50 s.

II osa: **VÖRUMAA**. 122 joonise ja 10 kaardiga, 508 lk. Hind 5 kr., nahkköites 7 kr.

III osa: **SETUMAA**. 139 joonise ja 5 kaardiga, 394 lk. Hind 4 kr., nahkköites 6 kr.

IV osa: **PÄRNUMAA**. Üle 173 joonise ning Pärnu linna ja neljavärvilise Pärnumaa kaardiga, 776 lk. Hind 9 kr., nahkköites 11 kr.

Selle teose kõited peaksid eeskätt omandama kõik koolid ja rahvaraamatukogud. Siit leiavad rikkalikku materjali koduloo, loodusloo, maadeteaduse ja ajaloo õpetajad oma tundide ettevalmistamiseks, ekskursioonide korraldamiseks, aine elustamiseks klassis jne. Samuti vajalik on see teos ka mitmesugustele ametiasutistele, seltskonnategelastele ja kõigile, kellel ühel või teisel viisil on kokkupuudet rahvaga. Lai lugejaskond ammutab siit usku oma väikese kodumaa tugevusse, ilusse ja elujõusse ning hakkab oma kodunurgas nägema ja mõistma märksa rohkem kui enne.

... Eesti on lühikese aja jooksul suutnud kodu-uurimise töö tõsta eriti kõrgele järjele. See ei ole ainult austustäratav asi, vaid see on kestva elujõulise haridus- ja kultuuritöö tagatis, mille tulevaid saavutusi ei või veel aimatagi. Sihikindlus ja õnnestunud teostamine annavad tunnistust rahva kultuurilisest võimest.

Prof. A. H. Tallgren — Helsingin Sanomat.

Tellimistingimused: Raamatuid võib tellida otse Eesti Kirjanduse Seltsilt. Soovitav on raamatute hind tellimise juures Seltsile ette saata pangatšekiga, postiga või kirjas markides. Raha ettesaamisel kannab raamatute saatekulud Selts, posti ja pagasi järelmaksuga tellimisel jäävad saatekulud tellija kanda. Eesti Kirjanduse Seltsi liikmeile hinnaalandus 20%.

Eesti Kirjanduse Seltsi büroo ja raamatuladu
asub Tartus, Lai tänav 35. Telefon 6-01. Avatud äripäeviti k. 9—15.

A. P. W.

PT- 10

1934-a

Kodumaa maakondi ja kihelkondi kirjeldavast
koguteosest

E E S T I

ilmus VI osa

S A A R E M A A

832 lk. teksti, registrid 282 joonist, 3 värvilist kaarti (nende hulgas suur viievärviline maakonna kaart mõõdus 1 : 100 000), 1 tabel kriitpaberil ja Kuressaare linna plaan. Hind Kr. 9.—, nahkköites Kr. 11.—

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Saaremaa on Eesti iseseisvuse ajal saanud tuttavamaks mandri eestlasile, kui ta seda oli enne: sage-dasti võetakse ette rännakuid Saaremaale, autoretki ja laevasõite. Vilsandi linnuriik ja Kuressaare mudavannid — neist on kuuldud kõikjal. Aino Kallas' e teoste kaudu on tutvutud Saaremaa maastiku ja tüü-pidega. Saarlasist sulased, töömehed ja suvilised ning teenijad on hinnatud igal pool. Üldiselt on Saaremaa tuntud kehvana, võrreldes viljakandvamate Eesti maa-kondadega.

Kuid et Saaremaad tunda, on vähe lühikesest rän-nakust või automatkast mõnda üldtuntud või rekla-meeritud paika, on vähe tutvuda üksiku saarlasega. Et tajuda selle saarelise maakonna omapära täiel mää-ral, tuleb viibida seal pikemat aega: tuleb rännata mööda kaljuseid ja rohtunud randu, kuulates lainete kohinat ja merelindude häälitsemist, tuleb minna läbi kõrgete mastimetsade ja üle kadakaste karjamaade, tuleb higistades tammuda tema tuiskliivades ja luide-tel, tuleb minna läbi soode ja vaadata, kuidas neid kraavitatakse ja kuidas kaovad endised soojärved, tuleb ühes saarlastega teha nende rasket tööd põllul, paemurrus ja merel, tuleb vaadata silmi hädaohtudele ja lihtsameelselt pidutseda ühes saarlasega.

Kel on võimalus kõike seda kava täita, see hakkab aru saama Saaremaast ja saarlasist ning hakkab neid mõlemaid armastama. See hakkab pinnase kehvuse kõrval nägema ka neid võrratuid rikkusi, mida siiski omab Saaremaa oma looduse ja inimmaterjali näol. See hakkab aru saama ka saarlaste mitmeti oma-pärasest ajaloost, alates uljaist mereretkeist kauges muinasajas ja võitlustest vallutajate vastu sündmus-teni maailmasõja ja vabadussõja ajal.

Koguteos „Saaremaa“ püüab haarata seda ainu-laadset Eesti maakonda kogu tema omapäras ja kõige võimaliku mitmekülgsusega. PT

TRU Raamatukogu ARHIIVKOGU

Selle teose lugemine võib asendada viibimist Saaremaal, veel paremini aga täiendada seda.

Sesse on koondatud kõigi andmete ja teaduslike uurimuste peatulemused, mis tehtud Saaremaal ja Saaremaa üle viimaste aegade. Kuigi juba ammu selle maakonna saareline omapära ning rikas loodus on veedelnud teadlasi teda kirjeldama, siis on ometi just iseseisvusaastad toonud palju lisa senistele uurimistele: nende tulemused ilmuvad suurelt osalt selles teoses esmakordselt.

Koguteos „Saaremaa“ on üks lüli maakondlike kirjeldiste sarjas ja sellisena koostatud üldise kava alusel. Siin antakse ülevaade pinnaehitusest, aluspõhjast, ilmastikust, loomadest ja taimkattest, vetest, rahvastikust, asulastikust, majandus- ning kultuurioludest, muinasajast ja ajaloo kogu maakonna kui ka iga üksiku kihelkonna kohta. Võrreldes teiste köidete-ga on siin aga sisu rikkalikum: käsitletakse looduse osas peale selgrooliste loomade (eriti lindude), ka selgrootuid, inimese osas rahvaluulet ja ehitismälestisi (eriti kirikuid).

Ajalooline osa on leidnud eriti süvendatud käsitlemist ja toetub suurelt osalt senikasustamata allikmaterjalile, mida on hangitud mitte üksi kodumaa, vaid ka välismaa arhiividest (Lätis, Rootsis, Taanis).

Lisaks on köide ka väliselt rikkalikumalt varustatud: ligi kolmsada (286) tekstijoonist, kolm värvilist kaarti, üks kriiditahvel ja Kuressaare linna plaan.

Kõike kokku võttes on koguteos „Saaremaa“ omane kaunistama ja rikastama iga raamatukogu, olles püsiva väärtusega käsiraamatuks kõigile, kel on vaja andmeid Saaremaa või Eesti kohta üldse.

Omandades seda koguteost toetatakse ühtlasi ka meie organiseeritud kodu-uurimist, millele igaüks on võimeline omajagu kaasa aitama, kui ta seda ainult soovib.

Maakondi kirjeldav koguteos „EESTI“:

- I osa: TARTUMAA. 231 joonise ja 19 kaardiga,
756 lk. Hind 7 kr. 50 s., nahkköites 9 kr. 50 s.
- II osa: VÖRUMAA. 122 joonise ja 10 kaardiga,
508 lk. Hind 5 kr., nahkköites 7 kr.
- III osa: SETUMAA. 139 joonise ja 5 kaardiga,
394 lk. Hind 4 kr., nahkköites 6 kr.
- IV osa: PÄRNUMAA. 173 joonise ning 3 kaardiga,
776 lk. Hind 9 kr., nahkköites 11 kr.
- V osa: VALGAMAA. 92 joonise ning 3 kaardiga,
610 lk. Hind 7 kr., nahkköites 9 kr.
- VI osa: SAAREMAA. 282 joonise, 1 tabeli ja
4 kaardiga, 886 lk. Hind 9 kr., nahkköites 11 kr.
-

Tellida võib raamatuid otse Eesti Kirjanduse Seltsilt, makstes raamatu hinna posti jooksvale arvele nr. 20-36 ja kirjutades tellimise sissemaksukaardi lõigendile. Raha ettesaamisel jäävad raamatute saatekulud Seltsi kanda.

EESTI KIRJANDUSE SELTS TARTUS

Suurturg 12, telefon 6-01, posti jooksev arve 20-36.

EESTI

MAADETEADUSLIK, TULUNDUSLIK JA AJALOOLINE KIRJELDUS.

ARHIIVKOGU

IV. PÄRNUMAA.

173 joonise ning Pärnu linna ja neljavärvilise Pärnumaa kaardiga, 776 lk. Hind 9 kr., nahkköites 11 kr.

Kodumaa tundmaõppimise käsiraamatute seas seisavad kahtlemata esikohal Eesti Kirjanduse Seltsi Kodu-uurimise Toimkonna poolt toimetatud koguteose „Eesti“ maakondade maadeteaduslikud, tulunduslikud ja ajaloolised kirjeldused. Kirjelduste rida on alanud Lõuna-Eesti maakondadega, ja juba varemini ilmunud Tartumaa, Võrumaa ja Setumaa kirjeldusele järgneb nüüd neljanda osana „Pärnumaa“.

See mahukas teos sisaldab eneses rikkaliku hulga mitmesuguseid andmeid Pärnumaa kui terviku ja tema üksikute kihelkondade, alevite ja linna loodusliku ümbruse, rahvastiku, selle asumisviiside, tulundusliku ja vaimlise elu ning mineviku kohta. Sisu mitmekülgsusest ja pakutavate andmete rikkalikkusest annab kujutust järgmine teose üldosa peatükkide loetis:

1. Maakonna asend, piirid ja suurus. 2. Loodus. Pinnaehitus. Aluspihi. Pinnavormide koosseis ja tekkimine. Ilmastu. Veestik. Taimkate. Loomad. Maastikuline liigestus. 3. Inimene. Rahvastik. Rahvateaduslik ülevaade. Keel. Tulundusolud. Liiklemine. Haridusolud. Muinasaeg. Ajalugu. Kirjanduslikud allikad.

Üldjoontes sama kava järele on koostatud ka kõik üldosale järgnevad kihelkondade, alevite ja linna kirjeldused, kus kõik need asjad ja nähtused, millede levimist ja kujunemist üle terve maakonna jälgiti üldosas, leiavad nüüd üksikasjalikku ja süvendatud käsitlust iga üksiku kihelkonnas, alevi ja linna piirides. Lisaks on eriosa igas peatükis kõikide tarvilikkude arvustikuliste andmete kokkuvõtte, millised andmed muide on laiali pillatud rohkearvuliste statistiliste eriväljaannete lehekülgedel ja ajalehtede veergudel ning seega harilikule lugejale kättesaadamatud, ja siis veel iga peatüki lõpus juhised rändajaile, mille üksikasjalikkude näpunäidete järgi on hõlpus ette võtta lähemaid või pikemaid rännakuid ühe või teise kihelkonnaga tutvumiseks. Seda hõlbustab veel eriti teose lisaks olev maakonna suur neljavärviline kaart, mis on ainsaks üldsusele kättesaadavaks suuremämõduliseks (1 : 100 000) kaardiks. Selle koostamiseks on Toimkond teinud suuri eeltöid ning Eesti Kirjanduse Selts

kannud kulusid, püüdes sellega tõsta teose väärtust ja tarvitamiskasulikkust. Eriti väärib mainimist, et kõik kaardil esinevad kohanimed on erilise asjatundjate komisjoni poolt nende eestikeelse kuju ja kirjutamisviisi suhtes läbi vaadatud ja kindlaks määratud, nii et kaart võib olla kindlaks ja usaldatavaks aluseks Pärnumaa kohanimede tarvitamisel. Suurem osa kaardil esinevaist kohanimedest on peale selle koondatud tähestikulises järjekorras teose lõpus olevasse nimestikku, kust hõlbustub nende ülesleidmine.

Seega on koguteos „Eesti“ ja selle vastilmunud osa „Pärnumaa“ kõige täielikum ja mitmekülgsemalt kasutatav käsiraamat kõigile, kes ühel või teisel viisil teevad tegemist kodumaaga ning vajavad teateid ja andmeid meie maa, rahva, tulunduse, ajaloo ja muu elu-olu kohta. Siin tuleks esijoones nime-tada riigi- ja omavalitsuse-asutisi ja -tegelasi, kes vajavad neid andmeid oma tegevuse korraldamisel ja ülesannete lahendamisel, siis koole ja õpetajaskonda, kellele koguteos peaks olema tähtsaks aineallikaks õppetöö korraldamisel, eriti aga kodumaa maateaduse ja ajaloo õpetamisel. Samuti peaks koguteos „Eesti“ leidma kohta igas rahvaraamatukogus, igas hariduslikus või ühistegelises seltsis, iga seltsitegelase, ajakirjaniku ja üldse iga jõukama, oma maa ja rahva vastu huvi ning harrastust tundva lugeja laual.

Raamatu hind on püütud määrata nii madalaks, et see ei teeks raskusi ühelegi ostjale eelmainitud ostjaskonnast. Säärase madala hinna määramine on olnud võimalik ainult seetõttu, et Eesti Kirjanduse Selts on võtnud riigi poolt saadud toetusel oma kanda kõik teose laialdase koostamis- ja toimetamis-tööga ühenduses olevad suured väljaminekud ja arvestanud raamatu hinnaks ainult otsekohesed trükikulud.

Maakondi kirjeldav koguteos „E E S T I“. Maadeteaduslik, tulunduslik ja ajalooline kirjeldus.

- I osa: **TARTUMAA.** 231 joonise ja 19 kaardiga, 756 lk. Hind 7 kr. 50 s., nahkköites 9 kr. 50 s.
- II osa: **VÕRUMAA.** 122 joonise ja 10 kaardiga, 508 lk. Hind 5 kr., nahkköites 7 kr.
- III osa: **SETUMAA.** 139 joonise ja 5 kaardiga, 394 lk. Hind 4 kr., nahkköites 6 kr.
- IV osa: **PÄRNUMAA.** 173 joonise ning Pärnu linna ja neljavärvilise Pärnumaa kaardiga, 776 lk. Hind 9 kr., nahkköites 11 kr.

Tellimistingimused: Raamatuid võib tellida otse Eesti Kirjanduse Seltsilt. Soovitav on raamatute hind tellimise juures Seltsile ette saata pangatšekiga, postiga või kirjas markides. Raha ettesaamisel kannab raamatute saatekulud Selts, posti ja pagasi järelmaksuga tellimisel jäävad saatekulud tellija kanda.

Eesti Kirjanduse Seltsi büroo ja raamatuladu
asub Tartus, Lai tänav 35. Telefon 6-01. Avatud äripäeviti k. 9—15.

Tellige 31. oktoobrini 1935. a. alandatud hinnaga!

FR. R. KREUTZWALD ALEVIPOEG

EESTI RAHVUSEEPOS

TÄIELIK ILLUSTRERITUD VÄLJAANNE

Redigeerinud ja seletustega varustanud **Dr. Aug. Anni**

Redaktsioonitoimkond: **J. V. Veski, A. Saareste, Fr. Tuglas, P. Ariste, D. Palgi**

Illustreerinud:

kunstnik **Kristjan Raud** — 20 suurt sõejoonist kriit-paberil,

kunstnik **Heino Mugasto** — 22 laulu algusvinjetti, suured algtähed, laulude lõppvinjetid jm. kahevärvilises puulõikes.

Paber ja formaat nagu käesoleval brošüüril.

Seesuguse raamatu tavaline hind oleks 9—10 krooni köitmata. Raamatu-aasta Eestseisuse toetuse abiga ilmub esimene trükk alandatud hinnaga

5 krooni
köitmata eksemplar

8 krooni
kullaga ilustatud riideköites

12 krooni
kunstkäsitöö, üleni nahk-köites

ETTESELLIJAILE

31. oktoobrini 1935. a. eriliselt soodustatud hinnaga:

3 krooni
köitmata eksemplar

5 krooni
kullaga ilustatud riideköites

8 krooni
kunstkäsitöö, üleni nahk-köites

Eritrükk kaks korda suuremas formaadis (25×35 sm), illustreerijate autograafidega, nummerdatud eksemplarid ainult etteelliijaile 15 kr. (tellimisel sisse maksta vähemalt 5 kr.). Üksikud eksemplarid sellest Watmani (või muul erisoovi kohasel paberil) 35 kr. (tellimisel kõik ette maksta.)

EESTI KIRJANDUSE SELTS

Suurturg 12, Tartus, Telefon 6-01, Posti jooksev arve 20-36

ESIMENE LUGU

Sõua, laulik, lausa suuga,
Sõua laulu laevakesta,
Pajataja paadikesta —
Sõua neid sinna kalda'alle,
Kuhu kotkad kulda-sõnu,
Kaarnad hõbe-kuulutusi,
Luiged vaskseid lunastusi
Vanast ajast varistanud,
Muiste-päevist pillutanud.
Teatage, linnud targad,
Vilistage, vete lained,
Avaldage, tuuled armsad:
Kus see Kalevite kätki,
Kange meeste kodupaika,
Vikerlaste varjuvalda?

Laula, laulik, miks ei laula,
Miks ei, kulda, kuulutele?

E

i ole teist teost eesti kirjanduses, mille rahvuslik tähtsus oleks olnud nii suur kui „Kalevipojal“. Ta on meie ärkamissajandi keskseim ja kandvaim suurtöö, on esimene suurem teos eesti kirjanduses

üldse ja kogu meie rahvuskirjanduse isa. Tema julgustavat ja vaimustavat hiiglarvarju võime tunda kogu hilisemagi aja rahvuslikel püüetel kuni Vabadussõjani, mis ka ise on üks tema toodud äratuse kaudseid tagajärgi. Ta on teos, mille rahvaluulelised juured ulatuvad kaugele rahva minevikku kui ühelgi teisel, mille aineid on eesti rahvas oma mälus hoidnud ja edasi viljelnud tõenäoselt enam kui tuhande aasta jooksul. Ta on teos, mis oma kandejõu on saanud oma aja tähtsaimast ühiskondlikust vajadusest ning on edendanud meie rahva eneseusalduse, ühisteadvuse ja ühistahte arengut enam kui ükski teine.

Läbi pikkade aastasade on Kalevipoeg, nii hiidlikult kohmakas ja füüsiline kui ta oligi, olnud meie töõdmurdva talupojarahva tuntuim rahvusvägilane ja, võiks öelda, ka tema enda sümbolkuju. Eelärkamisaja poolt ümberlooduna

sai ta selle ärkava rahvuse sümbolkujuks, ühes temaga ka ise orjavast toomehest „kuningapojaks“. See uus „Kalevipoeg“ on meie rahvusliku romantika kõige huvitavam ja silmapaistvam toode, ja ühtlasi esimene ning praeguseni tuntuim eesti kirjanduse tutvustaja välismaal. Tema värssi- või proosakujulisi tõlkeid ning ümberjutustusi on ilmunud näit. saksa, soome, läti, vene, prantsuse, inglise, juudi, rootsi, itaalia jt. keeltes.

Kui kõigest sellest hoolimata „Kalevipoeg“ viimasel paaril aastakümnel meie enda kirjanduslual pole jäänud temale kuuluvale aukohale, siis on selles süüdi olnud peamiselt korraliku väljaande puudus ja teiseks ka eepose enda keeleline külg. On loomulik, et eelärkamisaja arenematu keeleteaduse ja eriti vana rahvalaulu keele vähese tundmise tõttu Kreutzwaldi keeletarvitus on sagedasti väga konarlik ja vahel isegi otse arusaamatuseni vigane. Juba pool aastasada on seepärast oodatud ja vahel ka katsutud valmistada uut keeleliselt parandatud väljaannet meie rahvuslikust suurteosest, kuid ikka jälle on see asja raskuste pärast lükkunud edasi, samuti nagu juba 25 aastat kõne all olnud Kalevipoja illustreeritud iluväljaande valmistus.

ETTETELLIMISEL tuleb ära maksta posti jooksvale arvele nr. 20-36 (võib ka Tallinna Linnapanka EKS jooksvale arvele) 1) raamatu hind täielikult — siis saab tellija raamatu postikuludeta, või 2) vähemalt 2 kr. 50 s. iga tellitava raamatu pealt — ülejääk ühes saatukuludega tuleb tasuda lunamaksuna raamatu saamisel. Tellimine kirjutada sissemaksu-kaardi lõigendile või allolevale kupongile:

..... koht " " ..... kuupäev 1935.

Eesti Kirjanduse Seltsile

Tartus.

Vastavalt Teie poolt väljakuulutatud tingimustele palun mulle saata alandatud ettetellimise hinnaga (ülearune tekst maha tõmmata):

„KALEVIPOEG“ — täielik illustreeritud väljaanne:

Hind **3** krooni, köitmata

Hind **5** krooni, riideköites

Hind **8** krooni, nahkköites

Maksin kr. .... s. ....
posti jooksvale arvele nr. 20-36;
Tallinna Linnapanka EKS arvele
saadan siinjuures kirjas
ja tasun ülejäägi ühes saatukuludega
raamatu vastuvõtmisel lunaga.

Nimi .....

Elukoht .....

Postiasutus .....

Lähem raudteejaam .....

Allkiri .....

TARTU ÜLIKI
RAAMATUKO

Nüüd viimaks on Eesti Kirjanduse Seltsi poolt asi tõsiselt käsile võetud ja eesti raamatu 400 a. juubeliks lõpule viidud. Uus parandatud iluväljaanne „Kalevipoeg“ ilmub juba varakult enne jõulu. Selles on kõrvaldatud segavamad keelekonarused, nii et tekst oleks kõigile kergesti loetav; sama eesmärgiga on ka mõned üksikud igavamad ja tühisemad värsid ja mitmekordsed kordused jäetud tekstist välja. Need kõik on aga trükitud raamatu lõppu, samuti kui tekstis suuremate keeleliste muudatustega esinevad värsid ning selgitavad kommentaarid eepose tähtsamate rahvaallikate kohta. Nii vastab teos peajasus ka teaduslik-kriitilise väljaande nõudeile ja tohiks rahuldada neidki lugejaid, kes tahavad jälgida Kreuzwaldi teksti kirjandusloolise täpsusega.

Aga ka keeleliselt parandatud tekstis on püütud pieteetlikult alal hoida kõik, mis on Kreuzwaldi stiilis omapärast ja väärtuslikku. On puutumata jäetud vähesegavad keele iseäraldused, samuti kogu lauseehitus ning värsivorm, mis oma puudustest hoolimata on „Kalevipoja“ üldlaadist täitsa lahutamatu ja mitte ilma omade väärtusteta. Ühe sõnaga, on tahetud teost siluda võimalikult ainult seevõrra, kui seda kindlasti oleks teinud ka Kreuzwald ise, kui tol ajal oleks paremini tundud meie rahvalaulu keelt. Aga juba sellegi väikese ja välise silumise tagajärjed on kirjanduslikult väga mõju-rikkad ja paiguti tundub otse imestatav, et Kreuzwaldi värsse võib nii segamatult lugeda.

Mis aga praegust „Kalevipoega“ ei tee mitte ainult rahvuslikult kõige auväärsemaks, vaid ka väliselt kõige toredamaks eesti raamatuks, need on tema rikkalikud ilustused ja pildid. Viimaseid on meie vanameister Kristjan

Raud valmistanud iga laulu kohta ühe ja need on toodud kriitpaberil. Suuremaid vinjette aga on meie praegusaja tuntum ja osavam puulõike-meister Heino Mugasto valmistanud iga laulu alguse ja lõppu, peale selle palju eesti rahvamotiividega ilustatud suuri algtähti jne. Kogu teos trükitakse kahe värviga (must ja oraanžpruun) suures kaustas ekstra selleks tellitud heale paberile. Nii on teos juba väliselt täielik kunstiteos, mida maksab omandada selle sisu tundmatagi.

Kõik see hoolikas tekstiviimistlus, seletused ja luksuslik välimus teeksid raamatu omahinna nii kalliks, et seda ainult vähesed jaksaksid omandada. Sellest hoolimata laseb Eesti Kirjanduse Selts Raamatu-Aasta Eestseisuse toetuse abil selle luksusteose välja päris odava rahvaraamatu hinnaga: ette tellides 3 krooni, hiljem 5 krooni eksemplar.

Sest „Kalevipoeg“ ei pea mitte saama ainult väärilise välimuse, vaid ka väärilise kohta iga eestlase raamatukogus. Nüüd ei saa keegi enam väita, et ta endale oma rahvuse kõige tähtsamat ja ilusamat raamatut ei jaks omandada, kui ta ainult tahab. Nüüd on igaühel võimalus näidata ka sel teel austust oma esivanemate päranduse ja eelkäinud põlve rahvusliku suurte töö vastu, ühtlasi rikastades ennast püsivate kunstiväärtustega.

Ilu-„Kalevipoeg“ igasse kodusse — see on praeguse Raamatu-Aasta tähtsaim hüüdsõna ja -nõue igale eestlasele. Redigeerijad, kunstnikud, kirjastus ja Vabariigi Valitsusega seotud RA juhid on oma osa täitnud. Nad on kindlad, et nüüd ka eesti rahvas täidab oma osa.

Illustreeritud

„KALEVIPOEG“

on

Sisult Eesti tähtsaim teos!
Välimuselt Eesti kauneim raamat!

*Olgu ta iga eesti raamatukogu uhkuseks!
Saagu ta Raamatu-Aastal asutatavate isiklike raamatukogude aluseks!*

Hakkab ilmuma

Ettetellimine avatud

PEETER ARUMAA

Tartu Ülikooli slaavi filoloogia ja indo-euroopa keeleteaduse professor

VENE-EESTI SÕNARAAMAT

Sõnaraamat sisaldab üle

**100.000
MÄRKSONA**

ja grammatilise sisse-
juhatuse.

Sõnaraamat ilmub

9 VIHUS

Ilmumisaeg 1940.—1941. a.

Suurus umb. 1400 lk.

J. Silveti „Inglise-eesti
sõnaraamatu“ kaustas.

P. Arumaa „Vene-eesti sõnaraamat“ on sõnade arvult suurim ja täielikem seni koostatud vene-eesti sõnaraamatuist. Teos sisaldab rikkalikult oskussõnu ja esitab moodsat Nõukogude Vene keelt ja kirjaviisi. Eriti rohkesti esitatakse N. Vene uut sõnaloomingut ja kirjakeelt. Sõnaraamatu aluseks on N. Vene ametlikult tunnustatud allikad. Keeleõpetuslik sissejuhatus võimaldab sõnaraamatu tarvitamise ka vene keelt mitteoskajaile.

Maksab umbes **30** kr. pärast ilmumist

SOODUSTATUD ETTETELLIMISHIND 1. OKTOOBRIINI 1940. A.

21 kr. **50** s. osade viisi makstes (tellimise andmisel 1. oktoobrini 1940. a. tuleb sisse maksta 3 kr. 50 s. ja iga vihu kättesaamiseks 2 kr.)

18 kr. **50** s. kohemaksetavas rahas kuni 1. okt. (tellimise andmisel võib maksta 3 kr. 50 s. ja esimese vihu kättesaamiseks 15 kr.)

Alates 1. okt. 1940 on ettetellimishind kõrgem.

Kõidete tellimistingimused teatatakse raamatu valmimise eel.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

Aia 19, Tartu, tel. 43-00, posti jooksev arve 20-36.

Eesti Kirjanduse Seltsi trükikoda, Tartu 1940.

400522130

PT
TRU Raamatukogu

ARHIIVKOGU

3-79

влé|пливать -ает, ~пля́ть, -яет, ~пíть* -плю, -пит sisse v. külge kleepima v. liimima; külge viskama (репéйник); kihutama (пúлю в лоб); virutama (пощéчину); halba numbrit panema (кол); ~ся pass.; külge kleepuma v. liimuma

влёт sisselend; *fig.*, *lhrk.* sugemine, na-ha peale saamine

влé|тáть -áет, ~тéть* -чú, -тít sisse lendama; sisse tormama (в кóмнату); sattuma (в истóрию); sisse kukkuma; *impers.* ему́ -тéло та sai sugeda

влечéние tung, iha; veetus; kiindumus; poolehoid, sümpaatia

влечú* *jne.*, *vt.* влетáть

влечь влекú, влечёт; влэк, влеклй, по~* vedama (повóзку); kiskuma (невéдо-мая сила); veetlema; ~ за собóю endaga kaasa tooma (пóслéдствия, недо-вóльство); мeня́ -чét к рабóте *impers.* mind kisub tööle, mul on tööhimu; ~ся pass.; venima (дни); veetlust v. tungi tundma (к знáнию)

вливáние sissevalamine; *med.* infusioon; sissevalatav vedelik

влива́ть -áет, вли́ть* вольёт sisse valama v. kallama v. nirstama; sisendama (бóдрость); *fig.* kuhugi mahutama (нóвые кáдры в промýшленность); ~ по кáпле sisse tilgutama; ~ся pass.; sisse voolama; suubuma (река́); sisenduma; juurde voolama v. tulema (свé-жие сýлы)

влип|áть -áет, ~нуть* -нет; влип, -пли *kõnek.*, *vulg.* millegagi sisse lendama (с продáжей); millesegi ebaseeldi-vasse sattuma (в истóрию)

вли́ть(ся)* *vt.* вливать(ся)

влият|ние mõju; mõju(s)tus; ~тeльный mõjuv, mõjukas

влиять -яет, по~* (на с. acc.) mõju(s)-tama; mõjuma

ВЛКСМ lüh. (= всесоюзный лéнинский коммунистический союз молодёжи) Üleliiduline Lenini Kommunistlik Noorsooliit

вложéние sissepaigutamine; (kapitali-) mahutus; письмó со -нием mingit eset sisaldav kiri (märkus ümbrikul); väär-kiri; ~йт* *vt.* вкладывать ja влагать

влом|йт|ся* *vt.* вламываться

влóп|ываться -ается, ~ат|ся* -ается *kõnek.*, *vulg.* kogemata sattuma (в

грязь); sisse kukkuma, täbarasse seisukorda sattuma; armuma

влок *adv.* täiesti; lõplikult (разо-рýться); пьяный ~ purujoobnud

влóб|е *adv.*: вкúпе и ~ sõbralikus üks-meeles; ~лéние armumine, lebumine

влóб|л|я́ть -яет, ~йт* -блю, -бит armu-ma panema; -лéнный 1. a. armunud (взор); 2. s. armunu; ~ся armuma, lebuma; ~чивый kergesti v. sageli armuv

вля́пать* -ает *kõnek.* sisse supsama (гвоздь); vahele supsama (фра́зу); ~ пощéчину vastu kõrvu nähvama; ~ся *kõnek.*, *vulg.* sulpsti kukkuma (в грязь); täbaralt sattuma kuhugi (в скандáльную истóрию)

вм. lüh. = вместо

вмáз|ывать -ает, ~ат|ь* вмáжет sisse kit-tima (стеклó); savitama, sisse pästima (кирпич); *vulg.* lõõma, virutama; ~ стеклó klaasi sisse kittima; ~ котёл pada sisse müürima; ~ билéт *fig.* pi-letit (kellelegi) kaela määrima

вман|ивать -вает, вман|ит* -ит sisse mee-litama, kuhugi ahvatlema

вмáт|ывать -ает, вмотáть* -áет sisse ke-rima; *fig.* sisse mässima

вмен|ять* *vt.* вменять; ~яемость *f. jur.* süüdivus; ~яемый kellelegi millekski pandav v. tehtav; *jur.* süüdiv, vastutus-suuteline (kuriteo suhtes) (состояние)

вмен|ять -яет, ~йт* -ит kellelegi mil-lekski panema v. lugema (в заслúгу); millekski tegema (в обязáнность); ~ кому́ что в винú kellelegi süüks ar-vama

вмёртвую *adv.* surmkindlalt (заб|ть гвоздь ~)

вмес|ть* *vt.* вмешивать II

вмéсто *adv.* koos, kokku; ühes; всё ~ üheskoos, ühtekokku, ühes kupatuses; ~ с тем ühes sellega; samal ajal; üht-lasi; всё ~ взáтое kõik kokkuvõetult

вмест|я* *vt.* вметать I

вмест|я|лице reservuaar, mahuti (воды); ~мость *f.* mahutavus (дóма, бóчки); maht; мéра -мости õnes- e. mahu-mõõt; ~тeльный mahukas; avar, ruu-mikas; ~ть(ся)* *vt.* вмещать(ся)

вмéсто *prep.* (с. gen.) asemel(e), pähe; ~ негó tema asemel(e); ~ другóго что-н. дéлать teise pähe midagi tege-ma; ~ тогó, чтóбы selle asemel et, selmet

ARH PT-10

HAKKAB ILMUMA SUURIM INGLISE-EESTI SÕNARAAMAT

MAG.

JOH. SILVET

inglise keele õpetaja, Riigi Ringhäälingu inglise keele lektor, end. Tartu Ülikooli inglise keele lektor

INGLISE-EESTI SÕNARAAMAT

Eesti õigekeelsuse seisukohalt läbi vaadanud eesti õigekeelsuse sõnastikkude ja grammatikate autor

keeleteadlane **ELMAR MUUK**

Sisaldab

38 750

märksõna
ja kokku üle
ingliskeelse sõna.

130 000

Suurus umb.

2400

veergu ehk üle

1200

lehekülje.

Ilmub

7 vihus.

Tellijal erisoovil saadetakse raamat pärast ilmumist välja tervikuna. Sõnaraamat viiakse lõpule 1939. aasta jooksul.

Soodustatud tellimishind kuni 1. juunini 1939. a.

ETTETELLIMISI võtab vastu

ERIK PRIIMANN'i raamatukauplus

Rakveres, Pikk 24

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

ÕPPIGE INGLISE KEELT!

Sest

1) Ligi 200 miljonile inimesele on inglise keel kõnekeeleks ja umbes 600 miljonit inimest ehk üle veerandi kogu inimkonnast saab aru inglise keelest.

2) Lähikäimiskeelena on inglise keel tarvitusel kõigis maailma osades, liiklemise keskustes, sadamaja kaubanduslinnades.

3) Inglise keelega võib toime tulla kõigil maailma raudteedel, laevadel, hotellides, pankades ja suures ärides. Igal pool leidub suuremaid ettevõtteid inglise keele oskajaid ja selles keeles võib kirjavahetust pidada kõigi maadega.

Ka meie suuremad majanduslikud ettevõtted vajavad järjest rohkem inglise keele oskajaid.

4) Peagu kõigis Euroopa riikides õpetatakse ja osatakse inglise keelt. Eestis on inglise keel esimeseks võõrkeeleks. Noorsoo edasijõudmine koolis ja elus on suurel määral keelteoskusest.

5) Inglise keel on kerge õppida lihtsa grammatika tõttu. Juba vähese oskuse puhul ta muutub meeldivaks ja võimaldab edasiõppimist täiesti iseseisvalt. Häälendamise omandamist abistavad suuresti raadios antavad tunnid, loengud ja kõned.

6) Inglise keel avab maailma kaugeimadki osad oma määratu suure — inglise ja ameerika — kirjanduse kaudu. Kõik teadmislalad on ta abil kättesaadavad, samuti nagu laialdane ning kaalukas ingliskeelne ilukirjandus. Ta võimaldab kõige mitmekülgsemat hariduse täiendamist ja sisukat ajaviidet.

7) Inglise keele ja kirjanduse osatähtsus Eestis on järjest kasvanud ja kasvab veelgi. Iga ingliskeelne raamat on meil kättesaadav ja paremad kauplused peavad ingliskeelseid raamatuid laos.

„Inglise-eesti sõnaraamat“ on võti, mis avab tee nii kultuur- kui ka tsiviliseerimata rahvaste juurde. Nüüd hakkab meil täielik sõnaraamat ilmuma ja on avanenud lühiajaline võimalus selle muretsemiseks suure soodustusega. Kasutage seda!

LONDON

U.S.A.

India

Kirjavahetus

Aafrika

Egiptus

INGLISE-EESTI SÕNARAAMAT

MAKSAB:

22 kr. kaanehind pärast ilmumist;

18 kr. ette tellides ja osade viisi makstes (tellimise andmisel kuni 1. juunini 1939. a. tuleb sisse maksta 4 kr. ja iga vihu ilmumisel 2 kr.)

15 kr. kohemakstavas rahas kuni 1. juunini 1939. a. (tellimise andmisel võib maksta 4 kr. ja esimese vihu kättesaamisel või hiljemalt 1. juunil 11 kr.)

Alates 1. juunist 1939. a. on ettetellimise hind kõrgem.

KÕIDE

Sõnaraamatule valmistatakse kahesugused standardkõited:

1) Nägus poolnakkõide kõvade kaantega, kuldkiri seljal, ettetellimise hinnaga 4 kr.

2) Täisnakkõide pehmete kaantega, kuldkiri seljal ja kaanel, tarvitamise hõlbustamiseks on tähestik sisse lõigatud. Ettetellim. hind 6 kr. 50 s.

EESTI KIRJANDUSE SELTS AIA 19, TARTU, TEL. 6-01.

Posti jooksev arve 20-36. Pangaarved Tallinna ja Tartu Linnapangas.

affusion [ə'fju:z(ə)n] s. pealekallamine (eriti vee pealekallamine ristimisel)

Afghan ['æfgæn] s. afgaan(lane)

Afghanistan [æf'gænistæn, -'tæn, -'tæn] pn. Afganistan

afield [ə'fi:ld] adv. väljal(e), ära, kaugel(e) || far ~ kaugel(e) eemal(e)

afire [ə'faiə] adv. põlemas, tules || to set ~ põlema süütama, sütitama

aflame [ə'fleim] adv. leegitsemas, leekides

afloat [ə'flaʊt] adv. ujuvil(e), vabalt ujuv; laeval, merel; võlavaba; täies hoos; käibel, liikvel

afoot [ə'fʊt] adv. jalgsi, jala; käimas, liikvel || to go ~ jala minema

afore [ə'fɔ:] 1. adv. (mer.) eespool, ees; 2. prep. (mer.) (millegi) ees; (ühen-deis) eespool-, ette- || ~ the mast eespool masti

aforenamed [ə'fɔ:meimd], **aforesaid** [ə'fɔ:sed] a. eespool nimetatud, ülalmainitud

aforethought [ə'fɔ:əʊt] a. ettekavatsetud

aforettime [ə'fɔ:taim] adv. ennemalt, varemalt

afraid [ə'freid] pred. a. hirmukil, kartev (midagi of) || to be ~ kartma (midagi of); I am ~ to do ma kardan teha; you need not be ~ of being late teil ei tarvitse karta hilistumist; I am ~ (that) we shall be (or lest we should be) late ma kardan, (et) me jääme hiljaks; I'm ~ it is so kahjuks see on nii

afresh [ə'freʃ] adv. uuesti, taas

Africa [æ'frikə] pn. Aafrika

African [æ'frikən] 1. a. aafrika; 2. s. aafriklane

Afrikaans [æ'fri:kəns] s. Lõuna-Aafrika hollandi keel (= the Taal)

Afrikander [æ'fri:kændə] s. euroopa (eriti hollandi) päritolu lõuna-aafriklane, Lõuna-Aafrikas sündinud valge, aafrikander || ~ Bond Lõuna-Aafrika valgete huve kaitsev (ja L.-Aafrika Ühendriike taotlev) poliitiline ühing

aft [aɪft] adv. (mer.) ahtris(se), laeva-päras(se)

after [aɪftə] 1. adv. taga, taha, järel(e); pärast, hiljem; 2. prep. (millegi) taga, taha, järel(e); järgi; pärast, peale (midagi); 3. konj. pärast seda kui, peale seda kui; 4. a. pärastine, hilisem, jä-

rel-; (mer.) pärapoolne, ahtri- || to follow ~ järgnema, järele tulema; to look before and ~ ette ja taha vaatama; three months ~ kolm kuud hiljem; ~ one's own heart oma südame järgi, meelepärane; ~ the same pattern sama mustri järgi; half ~ four (Am.) pool viis (= half-past four); this happened ~ he had left see juhtus pärast seda, kui ta oli lahkunud; in ~ years (days, etc.) hiljemal aastail (päevil jne.); ~ cabin (mer.) ahtri- e. parakajut; ~ all kõigest hoolimata, lõppude lõpuks, siiski

afterbirth [aɪftə'bi:ə] s. põramised (sünnituse puhul)

aftercrop [aɪftəkrɒp] s. järellõikus, teine viljasaak

after-damp [aɪftədæmp] s. kaevandusgaasi plahvatusel järelejääv lämna(s)-tav gaas

afterglow [aɪftəgləʊ] s. järelkuma, järelepaistus; eha

aftergrass [aɪftəgrɑ:s] s. järelkasvanud hein; vrd. järgm.

aftermath [aɪftəmæθ] s. ädal (pärast niitmist uuesti kasvanud rohi); (piltl.) järeltulemus, hilisemad tagajärjed

aftermost [aɪftəmɒst, -mɒst] adv. (mer.) ahtripoolseim(as), ahtripoolseimal(e)

afternoon [aɪftə'nʊ:n] s. pärastlõuna, õhtupoolik || in the ~ pärast lõunat, õhtu poole; on Monday ~ esmaspäeval pärast lõunat; this (tomorrow, etc.) ~ täna (homme jne.) pärast lõunat

afterpiece [aɪftəpi:s] s. järelnäidend, (harilikult koomiline) järelepala

afterthought [aɪftəʊt] s. järelmõte, tagantjärele tekkinud mõte

afterwards [aɪftəwɜ:dz] adv. pärastpoole, hiljem

ag- vt. ad-

aga [ægə, ə'gɑ:] s. ag(h)a, (endise) Türgi keisririigi väepealik (tarvit. ka tiitlina)

again [ə'ge(i)n] adv. jälle, uuesti, veel; jällegi; vastu, vastuseks || ~ and ~ ikka ja jälle; now and ~ aeg-ajalt; as much ~ veel nii palju; once ~ veel kord; these, ~, are expensive need jällegi on kallid; to ring ~ vastu kõlama

Käesolev brošüür on näidiseks sõnaraamatute paberi, kirja ja kausta kohta.

EESTI KIRJANDUSE SELTSI SUURED SÕNARAAMATUD

1) On koostatud lähtudes eesti tarvitajate huvidest.

Sõnavara on valitud arvestades meie erihuve; grammatilisi seletusi on antud rohkesti osades, mis võõrad eesti keelele; hääldamisel arvestatud, et keele õppija on eestlane; toodud keeleõpetuslikke lisa- ja näidiseid jne.

2) On moodsad, täielikud ja korrektsed.

3) Tarvitatakse ühte üldist, alfabeetilist sõnade

järjekorda, et tarvitajal ei tuleks nimesid, lühendeid jne. otsida sõnastiku eri osadest.

4) Toovad rohkesti fraase ja idiomatilisi väljendeid, et sõnaraamatu tarvitaja võiks tungida keele iseärasustesse.

5) Sõnade eestikeelsed vasted on hoolikalt kontrol-

litud, kasutades paremate nimekate asjatundjate abi.

6) Hoolikas väline ja trükitehniline külg. Sõnaraamatud trükitakse sitkele valgele õhukesele eripaberile. Valmina moodustab igaüks neist ühe nägusa kõite uues, meil tarvitusele tulevas standardkaustas.

INGLISE-EESTI SÕNARAAMAT

Sõnavara valik on mitmekesine, tuues rikkalikult oskussõnu kõigilt teaduse ja praktiliselt aladelt. Iseäranis on tähelepanu pööratud aladele, kus inglise keeles sõnavara eriti on välja arenenud, nagu merendus, kaubandus jne., kuid on silmas peetud ka reisijate, klassilise ja moodsa kirjanduse lugejate jt. erihuvisid.

Sõnaraamat toob amerikanisme, aidates lugeda Ameerikas ilmunud teoseid ja tutvustades peale Ameerika keele õigekirja ja hääldamiserinevuste veel tähtsamaid fraseoloogilisi erinevusi. Amerikanismid on sõnaraamatus alati märgitud, et neid eristada mujal tarvitatavast inglise keelest.

Sõnavara koostamiseks on kasutatud statistilisi sõnasageduse uurimusi prof. Thorndike'i andmeil, mille abil on võimalik sõnu järjestada nende tarvitamise sageduse järgi ning pöörata tähtsaile sõnadele tavalisest rohkem tähelepanu.

Täenduslikud varjundid on sõnadel antud autoriteetse „Oxford Dictionary“ järgi ning tarvitajale võõrad eestikeelsed oskussõnad lühidalt seletatud.

Hääldamine on antud iga sõna juures meil tarvitatavais Rahvusvahelise Fonetikauhingu märkides ja inglise uuemate fikseeringute (raadiokeel) jne. alusel. Hääldamisõpetus võimaldab töötada ka iseõppijail.

Fraaside ja idioomide arv ulatub sagelitarvitatavate sõnade puhul mitmekümneni.

Grammatilised vormid on toodud täielikult ja viidetega märksõnala.

Keeleõpetuslik sissejuhatus võimaldab saada tarvilikke juhiseid õigekirja, vormiõpetuse ja tuletuslõppude kohta, mida on tarvis sõnaraamatu 100%-lisel kasutamisel.

ROOTSI-EESTI SÕNARAAMAT

Sisaldab põhjaliku rootsi keele grammatika mag. Greta Wieselgreni, Tartu Ülikooli rootsi keele lektori poolt. Grammatika annab teadusliku ülevaate üldskandinaavia ja rootsi keele arengust ning iseloomust, rootsi keele seisukohalt tähtsast stilistikast, tutvustab murdeid, käsitleb õigekirjutust ja hääldamist. Eriti on esile tõstetud vormiõpetus ning kõne- ja kirjakeele vahed. Sõnaraamatu omanik ei vaja enam täielikumat grammatikat.

Sõnavara on harukordselt rikkalik põhjusel, et on toodud rohkesti liitsõnu ja et on suurt tähelepanu pööratud kõigi rahvakihtide kõnekeelele. Seega ta võimaldab rahuldada peale tavaliste tarvete oskussõnade jne. alal ka mitmeid erihuvisid ja -tarbeid, nagu moodne romaani- ja ajalehekeel, kus esineb murdesõnu ja argood; toob sõnu rahvakeelest, klassilise kirjanduse ja vanemate dokumentide keelest jm. Uuemate sõnade ja kõnekäändude alal on prof. Wieselgreni sõnaraamat täielikum enamikust välismaistestki rootsi keele sõnaraamatuist.

Lisana tuuakse küllaldane loetelu tähtsamaid taani- ja norrakeelseid sõnu, mis erinevad rootsi keelest, ja juhiseid teiste skandinaavia keelte kergemaks õppimiseks. Sõnaraamatu abil on rootsi keele oskajail võimalik aru saada ka taani ja norra keelest.

Hääldamine ja rõhk on üldreeglist erinevail juhtudel alati märgitud.

Käändkonnad ja pöördkonnad on sõnade juures märgitud ning juhatavad vastava grammatikaosa juurde.

Tähtsamatele sünonüümidele on viidatud.

Soome rootsi keele omapärasused on toodud ja sellistena märgitud.

KÕIGE KIIREMINI SELETAB TUNDMATA SÕNU OMA SÕNARAAMAT! KODUS ON SEDA TARVITADA KÕIGE MUGAVAM.

aktris [-ís] -en, -er näitlejanna
aktualitet [-ét] -en, -er aktuaalsus, päevatähtsus
aktuarie [-ár-] -n, -r aktuaar, arhivaar-registraator
aktuell [-é-] *adj.* aktuaalne, päevakorral olev, päevatähtis
aktör [-ör] -en, -er näitleja
akustik [-ík] -en **1.** akustika; **2.** kõlaõpetus
akut [-út] *adj.* akuutne, terav, äge
akvavit -en, -er akvaviit, viin
akvedukt [-ú-] -en, -er akvädukt, veejuhe
al -en, -ar lepp; *~der dial., vt. järgm.; ~dunge* lepavõsa, -salu, -metsatukk; *~e dial., vt. eelm.; ~tita* sabaühine
aladáb [-áb] -en, -er *keed.* keedetud linnu-, sealiha, kala jne. tarrend
alant [-ánt] -en, -er *taim.* aedvaak
alarm [-árm] -et lärm, kära; alarm, hoiatussignaal, häire; *~era¹ tr.* alarmerima, häirestama
albanes [-és] -en, -er albaanlane
album -et, - album
aldra *vt.* allra
aldrig *adv.* **1.** ei kunagi, ei iialgi; **2.** kui... ka, ni mä vara *~* så rik kui rikas te ka ei oleks
alf -en, -er *müt.* elf; *~kors* pentagramm, viiskand, viieharuline täht
alfabet -et, - alfabeet, tähestik; *~isk* *adj.* alfabeetiline, tähestikuline
alfenid -en alfeniid, galvaaniliselt hõbedatud uushõbe
alfágel *zool.* aul
alg [alj] -en, -er *taim.* vetikas
alikja -an, -or *vt.* kaja
alkja -an, -or *zool.* alk
alkali [-ká-] -t, -er *keem.* alkaali, leelis
alkemi [altjemi] -(e)n alkeemia
alkov [-áv] -en, -er alkoov, voodinišš
all *pron.* kõik, iga, igauks, *~t* i allom parem käsi, faktootum, i *~* hemlighet suurima saladusega, av *~t* hjärta kõigest südamest, för *~* del palun väga; jumala pärast, i *~o* igas asjas, igas suhtes, *~t* som *~t* lõppude lõpuks, när *~t* kommer omkring *vt. eelm.; ~aredan* *adv.* juba; *~bekant* *adj.* üldtuntud; *~daglig* *adj.* igapäevane; *~denstund* *konj.* kuna; *~ehanda* *muutm., adj. ja subst.* igasugune, mitmesugune; see ja teine, üks ja teine;

~en(a) [-é-] **1. pred. adj.** üksi; **2. adv.** ainult, vaid, aina; *~enast* **1. adv.** üksi, endast och *~* ainuüksi; **2. konj.** kui ainult, ainult et; *~enastyrande* *adj.* ainuvalitsev; *~ernädigste* *adj., sup.* kõige armulisem, armulisim; *~esammans* *pron.* kõik üheskoos, eranditult kõik; *~estådes* *adv.* igal pool, kõikjal; *~fader* *müt.* Vanaisa; *~farvåg* üldine sõidutee; *~godhet* kõikhelsus, kõikheadus; *~helgonadag* [-é-] pühakutepäev; *~ihop* alltihip *pron.* kõik üheskoos; *~moge* -n talupojaseisus, talurahvas; *~mogedråkt* rahvarõivas; *~mogemål* murre, dialekt; *~män on märksónana*; *~omfattande* *adj. part.* kõikehaarav; *~ra* *adv.* kõige, *~* bäst parim, kõige parem, det *~* heligaste pühimik, kõige püham koht, *~* käraste, käresta armsaim; *~rådande* *adj. part.* ainuvalitsev, kõikvõimas; *~s* *adv., ~* icke mitte sugugi, *~ingen* mitte keegi, mitte midagi; *~sidighet* -en igakülgus; *~sköns muutm., adj.* igasugune; *~småktighet* kõikvõimsus; *~svensk* *adj.* suurrootsi; *~svåldig* *adj.* ainuvalitseja, kõikvõimas; *~t on märksónana*; *~tid* *adv.* alati, ikka, igal ajal; *~ting* **1. pron.** kõik; **2.** Islandi riigikogu; *~vetande* *adj. part.* kõikteadja; *~vishet* kõik tarkus; *~ätare* kõigesööja

allé -(e)n, -er puistee, allee

allegori [-i] -(e)n, -er allegooria, mõistukõne

allians -en, -er liit, allians

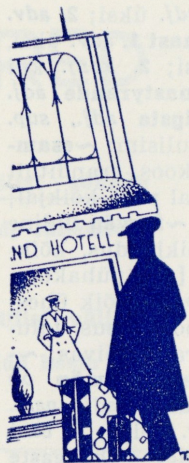
alliera¹ *tr.* allieerima, ühendama, liitma; *~d* **1. subst. part.** liitlased; **2. adj. part.** liit-, liitlaslik

allmosja -an, -or almus, armuand

allmän *adj.* üldine, üld-, avalik, ühine, *~* kvinna avalik naine, på *~* gata (landsväg) avalikult, det *~na* bästa ühiskondlik hüve; *~anda* ühiskondlik vaim; *~bildning* üldharidus; *~giltighet* üldmaksvus, üldkehtivus; *~het* -en üldsus, publik, i *~* üldiselt, suuremalt osalt; *~mänsklig* *adj.* üldinimlik; *~nelig* *adj.* üldine; *~ning* -en, -ar kogukonnamaa, ühismaa; *~ningsbete* kogukonnakarjamaa, ühiskarjamaa; *~ningsskog* kogukonnamets, ühismets; *~nyttig* *adj.* üldkasulik

ROOTSI-EESTI SÖNARAAMAT

AVAB UKSE SKANDINAAVIASSE

Saksa, prantsuse või inglise keele oskajad õpivad kergesti ära rootsi keele, sest rootsi keele üheks iseloomulikumaks jooneks on suur rahvusvaheliselt tarvitatavate sõnade hulk. Samal ajal lähenevad rootsi keele käänamine ja pööramine oma lihtsuselt inglise keele omale.

Rootsi keele oskaja õpib omakorda ühe- või kahepäevase praktika kestel lugema ka norra ja taani keelt: sõnaraamat aitab selleks kaasa, sisaldades eriosa tähtsamate erinevuste selgitamiseks.

Sellega võimaldab rootsi keel vahetut kontakti umbes 15 miljoni inimesega.

„Rootsi-eesti sõnaraamat“ on koostatud vastavalt kõigi nende tarvetele, kellel on kokkupuutumist rootslastega, kes reisivad Skandinaavias, jälgivad Skandinaavia ajakirjandust, tahavad tutvuda kirjandusega ja teadusega, on kaubavahtes Rootsiiga, huvituvad Skandinaavia loodusest, etnoloogiast, laevandusest jne.

ROOTSI-EESTI SÖNARAAMAT

MAKSAB:

20 kr. kaanehind pärast ilmumist;

15 kr. ette tellides ja osade viisi makstes (tellimise andmisel kuni 1. maini 1939. a. tuleb sisse maksta 3 kr. ja iga vihu ilmumisel 2 kr.)

12 kr. kohemakstavas rahas kuni 1. maini 1939. a. (tellimise andmisel võib maksta 3 kr. ja esimese vihu ilmumisel või hiljemalt 1. mail 1939. a. 9 kr.)

Alates 1. maist 1939. a. on ettetellimise hind kõrgem.

KÖIDE

Sõnaraamatule valmistatakse kaheksagused standardköited:

1) Nägus poolnähkköide kõvade kaantega, kuldkiri seljal, ettetellimise hinnaga **4 kr.**

2) Täisnähkköide pehmete kaantega, kuldkiri seljal ja kaanel, tarvitamise hõlbustamiseks on tähestik sisse lõigatud. Ettetellim. hind **6 kr. 50 s.**

LAHKEKS TÄHELEPANEMISEKS TELLIJAJALE.

Posti jooksva arve sissemaksukaardi tagaküljele tuleb allakriipsutusega märkida, mida soovitakse tellida; ruutu tuleb kirjutada sissemaksitud summa; klambrites olevast märkusest tuleb alla kriipsutada see, mis vastab tellija soovile. Näit., kui tellija soovib tasuda kõige soodsamal viisil, s. o. kohemakstavas rahas, kuid teostab ainult sissemaksu, siis tuleb alla kriipsutada sõnad „kohemakstavas rahas“; kui tellija soovib sõnaraamatut saada korraga pärast ilmumist, siis alla kriipsutada „tervikuna“ jne.

Margistada tuleb kaart 5-sendise põhimaksuga ja lisada 1 sent iga 10 kr. või selle osa pealt.

EESTI KIRJANDUSE SELTS AIA 19, TARTU, TEL. 6-01.

Posti jooksev arve 20-36. Pangaarved Tallinna ja Tartu Linnapangas.

AKADEEMILISE ROOTSI-EESTI SELTSI TOIMETISENA ILMUB

PER WIESELGREN

Tartu Ülikooli rootsi keele ja kirjanduse professor

ROOTSI-EESTI SÕNARAAMAT

KAASTOIMETAJAD

GUSTAV SUITS

Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleprofessor

PAUL ARISTE

Tartu Ülikooli foneetika õpetaja, Eesti rootsi murrete uurija

Sisukoht

Ilmub

50000 märksõna

6 vihus

suure grammatika
kokku ühes

Tellijal erisoovil saadetakse raamat
pärast ilmumist välja tervikuna.

800 lehekülge

Sõnaraamat viiakse lõpule 1939.
aasta jooksul.

Soodustatud tellimishind kuni 1. maini 1939.a.

ETTESELLIMISI võtab vastu
ERIK PRIIMANN'i raamatukauplus
Rakveres, Pikk 24

PT-3 ARM PT-10 093

Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastusel

ilmunud raamatuid on järgmised saadaval:

A. Eesti autorid.

Kristian Jaak Peterson: **Laulud, päevaraamat ja kirjad.**
Hind 150 mk.

Suve Jaan: **Luige Laos.** III trükk. Hind 40 mk.

Friedrich Robert Fählmann: **Kirjatööde kogu I.**
Hind 50 mk.

J. W. Jannsen: **Kolm juttu.** (Maatargad, Uus variser, Woldemar ja Jüri). Hind 50 mk.

Fr. R. Kreutzwald: **Paar sammukest rändamise teed.** III tr.
Hind 35 mk.

" " **Reinuvader-rebane.** VI trükk. Piltidega.
Hind 85 mk.

" " **Kilplased.** IV trükk. Hind 90 mk.

Lydia Koidula: **Ojamõlder ja tema minija.** III trükk.
Hind 40 mk.

Jakob Pärn: **Oma tuba, oma luba.** III trükk. Hind 50 mk.

" " **Must kuub.** III trükk. Hind 120 mk.

Joh. Kunder: **Kroonu onu.** Nali kahes vaatuses. III tr.
Hind 40 mk.

Elisabet Aspe: **Ennosaare Ain.** III trükk. Hind 100 mk.

" " **Kasuõde.** III trükk. Hind 60 mk.

B. Maaailma-kirjastik.

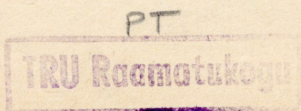
Chateaubriand: **Atala.** Tõlkinud K. Martinson. G. Doré
illustratsioonid. Hind 60 mk.

G. Flaubert: **Kolm lugu.** (Herodias, Legend Püha Julianus
Võõrustajast, Lihtne süda). Tõlkinud A. Saareste.
Hind 75 mk.

Eino Leino: **Helkalaulud.** Tõlkinud Aug. Anni. H. 60 m.

Molière: **Ihnus.** Tõlkinud R. Kask. Hind 120 mk.

Fr. Schiller: **Röövlid.** Tõlk. J. Kärner. Hind 120 mk.

ARHIIVKOGU

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

C. Noorsoo jutukirjastik.

- E. T. A. Hoffmann: **Aamissepa-meister Martin ja tema sellid.** Tõlkinud Ants Oras. Hind 50 mk.
- Suonio (J. Krohn). **Kuu jutustused.** Tõlkinud Julie Rõks. Nat. Mey illustratsioonid. Hind 40 mk.
- Z. Topelius: **Velskeri jutustused, I osa. I lugu: Kuningasõrmus.** Tõlkinud E. Raudsepp. A. Edelfelt'i illustatsioonid. Hind 90 mk.

D. Ajaloo-kirjandus.

- Balthasar Russow: **Liivimaa kroonika.** Tõlkinud K. Leetberg. I anne: hind 60 mk.; II anne: hind 110 mk.

E. Sõnastikud.

- Dr. F. J. Wiedemann: **Eesti-Saksa sõnaraamat.** Kolmas muutmatu trükk teisest, dr. Jakob Hurt'i poolt redigeeritud väljaandest. Sissejuhatusega varustanud A. Saareste. Hind 800 mk., köites 1000 mk.
- Rud. Wallner: **Arstirohtude ladina-eestikeelne sõnastik.** Hind 35 mk.
- Matemaatika sõnastik.** Kolmas täiendatud ja parandatud trükk. Hind 50 mk.

F. Mitmesugused.

- Joh. Aavik: **Puudused uuemas eesti luules.** Hind 75 mk.
- J. Jõgever: **Eesti keele häälikute ajalugu.** Hind 35 mk.
- Palamuse kihelkond.** Maadeteadusline, majandusline ja ajalooline kirjeldus. Hind 25 mk.
- K. Ramul: **Ihu ja hing.** Psühholoogilised loengud. Hind 50 marka.
- A. Saareste: **Eesti, eestlased ja eesti keel.** Hind 30 mk.
- Kuukirja „**Eesti Kirjanduse**“ senistest aastakäikudest on veel tagavaral: XIII (1918/19), XIV (1920), XV (1921) ja XVI (1922) Hind à 200 mk. aastakäik. Tellimishind 1923. aastal on 300 mk.
- Eesti Kirjanduse Seltsi aastaraamatud: I—IV, VI—IX à 50 mk.

Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastusel ilmuvaist raamatuist on käesoleval ajal

a) trükis:

Jaen Bergmanni laulud; Voldemar Bonsels: Mesilane Maaja; E. Sillanpää: Vaga viletsus; Eesti keele õigekirjutuse sõnaraamat; Tartumaa, I osa kogusteost „Eesti“; Eesti rahvalaulud: Dr. Hurt'i ja teiste kogudest; Kodumaa õistaimed.

b) osalt trükivalmis, osalt valmimas:

V. Hugo: Pariisi Jumalaema kirik; J. Jõeveer: Eesti muinasjutud I ja II; A. Kivi: Seitse venda; E. Öpik: Päike uuemate uurimiste valgusel; A. Reinwaldi luuletused; M. Veske laulud; H. Balzac: Sägrään-nahk; Marryat: Tüürimees Tubli; Anna Haava luuletused; A. France: Le manequin d'osier; J. Kunder: Eesti muinasjutud; Payot: Tahte kasvatuses; J. Aho: Vaikne meri; Eino Leino: Simo Hurt; G. Maupas-sant: Vee peal; Wells: Maailmade võitlus; B. Shaw: Inimene ja üliinimene; J. London: Kui jumalad naeravad; B. de Saint-Pierre: Paul ja Virginie; Lewis-Sinclair: Main Street; Fr. R. Kreutzwald: Viru lauliku laulud; Schiller: Wilhelm Tell; Shakespeare: Hamlet; Aho: Panu; Scott: Talisman; Koidula: Luuletuste kogu; Lamb: Shakespeare draamade ümberjutustused; Cervantes: Don Quijote; Dumas: Kolm musketeri; L. Koidula: Säärane mulk; L. Suburg: Liina; Shakespeare: Suveöö unenägu; J. V. Luce: Saaremaa juturaamat I ja II; L. Koidula: Ainuke; J. Järv: Karolus; Pakkala: Lapsed; J. Verne: Saladuslik saar; Flaubert: Salammbô; L. Koidula: Enne ukse lukutamist; L. Suburg: Maarja ja Eeva; Jak. Tamm: Kirjatööde kogu II; J. Verne: 80-ne päevaga ümber ilma; Scott: Ivanhoe; Zola: Germinal; V. Hugo: Hernani; E. Aspe: Anna Dorothea; P. Loti: Islandi kalurid; A. France: Kui jumalad janunevad; Goethe: Noore Wertheri kannatused; Goethe: Egmont.

c) otsitakse tõlkijaid järgmistele töödele:

S. Petõfi: Valik luuletusi; A. Järnefeldt: Isamaa; F. Herczeg: Paganad; A. Strindberg: Üksi; W. Shakespeare: Kuningas Lear; V. Korhonen: Metsas ja õues; A. Lydecken: Tähtede ilmas; Lehtonen: Soome muinasjutud; Strömgren: Astronoomilised miniatüürid; V. Nernst: Maailm; W. Shakespeare: Macbeth; Dante: Uus elu; M. Cervantes: Novellid; Edda; Rolandi laul; Jensen: Müüdid, jahid ja teised jutud; Jensen: Jääliustik; Ibsen: Keiser ja Galilealane; Shakespeare: Julius Caesar.

Seltsi liikmemaksu suurus: 1918. ja 1919. aastal à 5 mk.,
1920. aastal — 25 mk., 1921. ja 1922. aastal à 50 mk.,
1923. aastal — 100 marka. Eluaegne (ühekordne) liikme-
maks 2000 marka.

Eesti Kirjanduse Seltsi

asjaajamise büroo ja kirjastusladu

asub Tartus, Gildi tän. nr. 8,

teisel korral, Eesti Rahva Muuseumi juures. Telefon 601.

Avatud äripäeviti kella 9–3.

Trükitoö.

Eesti
Kirjanduse Selts
Tartus.

..... kaudu.

Hind
200
marka

178
Z. Topelius.

E. Kirjanduse
Seltsi Kooli-
kirj.-tk. välja-
anne. 215 lhk.

VELSKERI JUTUSTUSED

II lugu: MÕÖR JA ADER. III lugu: TULI JA VESI.

„Velskeri jutustuste“ I loo „Kuninga sõrmuse“ ilmumise puhul kirjutab (Uudismaas nr. 6) professor A. M. Tallgren: „Selle raamatuga on algus pandud Põhjamaade kõige parema ajaloolise romaani kättesaadavaks tegemiseks eesti noorsoole. Soomes ja Rootsis on vaevalt teist raamatut, mis oleks samal määral kulunud noorte lugejate käes kui see. See on ... ajaloolise romaani alal meistertöö, fantaasia- ja luulerikas, soe ja elav, ajalooline kuid ka küllalt romantiline, aga mitte udune või liig lüüriline. Olen teda ise lugenud kümneid kordi ja oskan teda osalt pääst, kuid ikkagi on ta veel veetlev ja juhuse korral loen jälle uuesti.“

Siin ilmuvad II ja III lugu on I loo järg, aga neid võib lugeda ka eraldi. Nende aineks on vahekord „mõõga kandjate“ härrade ja „adrakandja“ talupojaseisuse vahel, kes on üksteisega vastolus kui „tuli“ ja „vesi“. Aga selle jutustuse teevad huvitavaks ka lood ilusast „Lõunamaa neitsist Põhjalas“, 30-aastase sõja lõpust kindluse vangist kaugel Lapimaal jne.

APM
PT-10

Eesti Kirjanduse Seltsi K-k.-toimkonna
„Noorsoo jutukirjastik“

sisaldab valiku maailmakirjanduse kõige paremaid teostest, mis ühtlasi iseäranis noorsoole ja ka laiemale rahvahulgale on arusaadavad ja põnevad, värvikad ja juhtumusterikkad, aga seejuures ka ilutundeliselt ja kõlbliselt kasvatavad.

Kõik „Noorsoo kirjavara“ tõlked vaadatakse läbi ja parandatakse asjatundjate poolt, kes nende häduse eest vastutavad. Valitsuse laenu abil on „Noorsoo kirjavara“ raamatud **odavamad** kui ühelgi muul kirjastusel.

Seni on „Noorsoo jutukirjastikust“ ilmunud:

- Z. Topelius: **Velskeri jutustused**. I lugu. Kuninga sõrmus. 114 lhk. Hind 90 mk.
- E. T. A. Hoffmann: **Aamisepa-meister Martin ja tema sellid**. Jutustus keskaegselt Saksamaalt. 64 lhk. Hind 50 mk.
- J. Krohn-Suonio: **Kuu jutustused**. Luulerikkad pildid Soomest ja ka mujalt maailmast, mida kuu omal reisil on näinud. 56 lhk. Hind 40 mk.
- W. Bonsels: **Mesilane Maaja**. Veetlev kujutus ühe noore mesilase elust ja juhtumustest. 160 lhk. Hind 120 mk.
- J. Verne: **80-ne päevaga ümber maailma**. Kuulsa prantslase parem romaani ühest iselaadi inglasest ja tema juhtumusterikkast reisist. 54 pilti, 272 lhk. Hind 220 mk.
- M. Cervantes: **Don Quijote**. Seni eesti keeles ilmunuist kõige pikem jutustus sest Hispaania kõige kuulsamast veidrast rüütlisest. 86 pilti, 256 lhk. Hind 250 mk.

PT 38 ARM PT-10

Romaan soomesoolaste muinaskultuurist

„Muinasaegse rahvaelu kujutusena on „Panu“ iseäranis väärtuslik ja võib võistelda kõige paremate luuleteostega, mida ajaloolised kirjanikud on iial loonud“, ütleb tuntud Aho elulookirjutaja professor dr. G. Castren.

Siin on hingestatud Karjala kogu loodus, ta ääretud laaned ühes nende haldjatega. Siin on elustatud kogu algaegade ühiskond, kombed, rahvaluule, usk jne. nagu see umb. on olnud meiegi esivanemail aastatuhandete jooksul. Aga siin on ka ehtsa ajaloolise romaani põnev ja värvirikas sündmustik, pääaineks paganuse ja kristluse viimased suured võitlused, ühe eesotsas vägev ja kuulus nõid ja tark Panu, teise juhina sama vägevatahteline ja äge pastor Martinus. Mis omal ajal Eestis A. Saal oma „Aitas“ ja „Vambolas“ taotles — meie muinaskultuuri elustada — see on siin teostatud kunstina.

Alles „Panuga“ tõusis Juhani Aho Soome lugejate silmis oma maa esimeseks meistriks ja rahvuskirjanikuks.

Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastus.

PT

ARHIIVKOGU

TRÜ Raamatukogu 3-86

ARM

PT-10

„Maailmakirjastik“

sisaldab valiku maailmakirjanduse **kõige paremaid** tooteist!
„Maailmakirjastiku“ tõlked on tehtud **algkeelist**, kontrolleeritud ja keeleliselt normeeritud!

Valitsuse kreediidi abil on E. Kirjanduse Seltsi väljaanded **30—100%** odavamad, kui ühegi muu kirjastuse omad!

Maailmakirjastikust on seni ilmunud:

- Chateaubriand: „**Atala**.“ Tõlk. K. Martinson. H. 60 mk.
G. Flaubert: „**Kolm lugu**“. Tõlk. A. Saareste. H. 75 mk.
Eino Leino: „**Helkalaulud**.“ Tõlk. Aug. Anni. H. 60 mk.
Molière: „**Ihnus**.“ Tõlk. R. Kask. H. 120 mk.
Fr. Schiller: „**Röövlid**.“ Tõlk. J. Kärner. H. 120 mk.

Pääladu: Eesti Kirjanduse Seltsi büroos,
Tartus, Jaani tän. 26. Tel. 601.

F. E. Sillanpää loetakse soome praeguse kirjanduse kõige modernimaks, aga siiski ka kõige paremaks rahvakujutajaks, keda Kivi, Aho ja Cinnankoski kõrval võib nimetada. Tema pääteos, romaan „**Vaga viletsus**” on „valdav ja kohutav eepos soome külla-proletariaadi elust“, alates, üks inim põlv tagasi, suurte nälja-aastatega ja lõppedes soome vabadussõjaga. Verises ühishauas jõuab lõpule sääl „üks soome elulugu“, viletsa sauniktaadi oma, jutustatud loodusteadlase täpsusega, filosoofi kõikmõistmisega ja humanisti sooja kaastundmusega.

Hind 175 mk.

**E. Kirjanduse Seltsi
Koolikirjanduse toimkond.**

Isik ilma sõnastikkudeta on nagu maja ilma akendeta.

Mida neid rohkem, seda valgem ja seda rohkem näeb.

EESTI ÕIGEKEELSUSE-SÕNARAAMAT I köide.

Tähed A—M.

XXIV + 560 lehekülge, hind **4 krooni**, nahkköites **6 krooni**.

EESTI ÕIGEKEELSUSE-SÕNARAAMAT II köide.

Tähed N—Rio.

Leheküljed 561—1120, hind **4 krooni**, nahkköites **6 krooni**.

Ilmunud 1930. a.

„E. õigekeelsuse-sõnaraamat“ toimetab Tartu ülikooli eesti keele lektor J. V. Veski, kaasa töötavad kõik juhtivamad eesti keeleteadlased. „E. õigekeelsuse-sõnaraamat“ on ainus usaldatav juht eesti keele õiges tarvitamises nii kirjas kui sõnas. Juba 1925. a. teatas Haridusministeerium ringkirjaliselt I köite puhul, et „Eesti õigekeelsuse-sõnaraamat“ tuleb võtta aluseks nii koolides kui asutistes.

„Eesti õigekeelsuse-sõnaraamat“ on ka igapäevasele kättesaadav, kuna suurusega võrreldes on hind erakordselt madal.

EESTI ÕIGEKEELSUSE-SÕNARAAMAT III köide.

Tähed Rio—Ü.

Raamat on trükkis ja seda võib ette tellida; saadetakse välja poognate kaupa nende ilmumise järgi.

Tellimishind alates 71. poognaga **Kr. 3.50**

„ 76. „ „ **3.—**

Peaks kogu raamat paisuma üle 105 trükipoogna, siis tuleb tellijal veel juurde maksa, millest teatatakse vastaval ajal.

Tellimisi võtavad vastu suuremad raamatukauplused ja EESTI KIRJANDUSE SELTSI büroo, Tartus, Lai tänav 35, telefon 6-01.

L. Villecourt: PRANTSUSE-EESTI SÕNARAAMAT.

Sisaldab hääldamise juhised, lühikese grammatika ja ligi 30.000 sõna, nende hulgas palju kõnekäände, mõistevarjundeid ja oskussõnu. Sõnaraamatu eestikeelse osa on läbi vaadanud keeleteadlane E. M u u k.

LXX + 578 lehekülge, saada ainult nägusast kalingurköites, hind **9 kr.** Ilmunud 1930. a.

BOTAANIKA OSKUSSÕNASTIK.

Saksa, ladina, vene ja eesti keeles, ühes eesti- ja venekeelsete oskussõnade registriga.

64 lk., hind **175 s.**, kalingurköites **325 s.** Ilmunud 1929. a.

EESTI TAIMEDE NIMESTIK.

„Kodumaa õistaimede“ teine täiesti ümbertöötatud trükk. Ladina-, eesti-, saksa- ja venekeelne nimestik ühes iga keele tähestikulise nimede registriga.

68 lk., hind **175 s.**, kalingurköites **325 s.** Ilmunud 1928. a.

MATEMAATIKA SÕNASTIK.

Kolmas täiendatud ja parandatud trükk. 68 lk., hind **50 s.**, kalingurköites **2 kr.** Ilmunud 1922. a.

R. Wallner: ARSTIROHTUDE LADINA-EESTIKEELNE SÕNASTIK.

48 lk., hind **35 s.**, kalingurköites **185 s.** Ilmunud 1920. a.

Liikmeile 20% hinnaalandust, maal asuvaile raamatukogudele, koolidele ja õpetajaile köitmata raamatult 10%.

EESTI KIRJANDUSE SELTSI KIRJASTUS.

ARA PT-10 1930 9

UUEMAT NOORSOOKIRJANDUST.

Need raamatud on määratud küll eeskätt noorsoole, kuid täiskasvanuile on nad samuti vajalikud, sest neis on niivõrt rohkesti sisu ja ühtlasi kunstipärast käsitlust; nende kaudu õpitakse ka tundma noori. Eriti on kõigile kasuks suurmeeste elulood.

J. V. Lehtonen: VICTOR HUGO.

Elulookirjeldis. Tõlkinud **Friedebert Tuglas**. 6 pildiga. 136 lk.
Hind **1 kr. 75 s.**, iluköites **2 kr. 25 s.**

S. A. Žebelev: ALEKSANDER SUUR.

Elulookirjeldis Tõlkinud **R. Kleis**. 1 pildiga. 140 lk.
Hind **1 kr. 75 s.**, iluköites **2 kr. 25 s.**

Victor Hugo pole meile küll tundmata nimi, mõned ta tähtsamad teosed omame koguni heades tõlgetes, nagu „Jumalaema kirik Pariisis“ ja „Hernani“ (tõlkinud J. Semper), aga tänapäeval võib olla Victor Hugo elulugu mõneski suhtes huvitavam ta romaanidest ja näidenditest. Igaüks tahes võib J. V. Lehtoneni teost lugeda kui kõige põnevamat romaani ja sealjuures on kogu aeg teadmise, et see on „tõesti sündinud lugu“.

Sama eduga võib laia lugejaskonna juures romaani aset täita ka Aleksander Suure elulugu prof. Žebelevi esituses. See on täkk kontsentreeritud vana ajalugu kõige põnevamal kujul. Muidugi pole siin midagi ühist romaniseeritud elulugudega, vaid teos on kirjutatud populaarsel kujul ajaloolase kaine objektiivsusega.

A. K. — „VABA MAA“ nr. 26, 31. I 30.

S. Fodor: EDISON.

Elulugu. Tõlk. **A. Suik**.

J. Jaunsudrabiņš: VALGE RAAMAT.

Tõlkinud **K. Kirde**. Sisaldab 43 jutustist laste elust. 220 lk.
Hind **2 kr. 50 s.**, kalingurköites **4 kr.**

„Valge raamatu“ peategelaseks on väike poisike, kes jutustab 43 jutukeses üksikuid väljavõtteid oma elust. See on harilik, õige vilgas ja oma nina igale poole toppiv talulaps. Tal on kõik need harilikud omadused, mis igal teiselgi poisikesel ja kuski ei tõuse ta ka eriti kangelaseks. Ta tahab elada, toimitseda, on igal pool lapse viisi ees ja abiks, on rõõmus, kurb, uudishimulik, tunneb hirmu, teeb seda, mida vanemad loevad kelmistükiks ja mille eest ähvardab karistus jne.

J. M. — „PÄVALEHT“, 17. V 1929.

„Valgele raamatule“ on täiesti võõras harilik didaktiline, moraliseeriv-õpetlik tendents. See on sügavalt läbituntud reaalse kunsti teos, kõrgete eetiliste ja esteetiliste väärtustega. „Valge raamat“ on kõige väärtuslikum raamat kogu senises läti noorsookirjanduses.

A. *Upit*. — Läti uuema kirjanduse ajalugu, 1921.

Arvid Lydecken: TÄHTEDE MAAILMAS.

Jutustis. Tõlk. **Ann Tamm**. 9 pildiga. 68 lk. Hind **90 s.**, iluköites **1 kr. 40 s.**

„Tähtede maailmas“ on fantastiline jutustis kahe maailmakeha Marsi ja Maa elanikkude liitumisest ühiseks inimpereks aastal 2140.

TALUPERENAINE nr. 10, 1929.

Selle suunavad ideed on rõõm, ilu, harmoonia, armastus, vaimus, meesuurus, loodusetunne, ühe sõnaga — iseloomu ja kasvatusel ülimad ideaalid. — Sisuliselt ei haara fantastika liiga kaugele ette, liigub praeguste liiklemisvahendite ja tehniliste ideede täiuslikkuse suunas, kusjuures taotellakse tehnika ja vaimu harmooniat. — Noorsoo-raamatuna on see moodne muinasjutt vististi oma ülesandele vastav, lisaväärtustena rohked illustratsioonid, hea paber, maitsekas välimus ja prl. Ann Tamm'e ladus ja hoolikas tõlge.

A. Palm. — EESTI KIRJANDUS nr. 11, 1929.

F. Gansberg: KUIDAS INIMESED VANASTI ELASID.

Tõlkinud **Anna Haava**. 20 pildiga. 96 lk. Hind **1 kr. 25 s.**, iluköites **1 kr. 75 s.**

Kümnes populaar-teaduslikus vestes, mis mõeldud peamiselt noorte jaoks, jutustab autor inimsoo kultuuri arengust ürgaegadest kuni tänapäevani. Püütakse näidata neid põhjusi ja viise, milliste kaudu võis aastatuhandete eest elanud kiviaegse inimese elujärjest kujuneda katsete ja leiutiste tulemusena tänapäeva kultuuriline hästikorraldatud ühiskondlik elu.

A. S. — TALUPERENAINE nr. 11, 1929.

Gustav Falke: KOLM HEAD SÕPRA.

Jutustis. Tõlkinud **M. Mõtslane**. 98 lk. Hind **1 kr.**, kalingurköites **2 kr. 50 s.**

Jutt keerleb kolme lapse ümber, kes kasvavad üles lugeja silmade ees. Tagasihoidlik rõõm ja mure, eeleogia, melanhoolia, kuid elujaatav käsitlemine. Õpid inimesi tundma, õpid neid mõistma ja armastama. Puudub eriline põnevus, kuid siiski jälgid suure huviga jutu kangeldamist saatust.

Md. — EESTI KIRJANDUS nr. 4, 1929.

Otto Ernst: ASMUS SEMPERI NOORUSMAA.

Romaan. Tõlkinud **Anna Haava**. Teine trükk. Autori pildiga. 222 lk.

Hind **2 kr. 25 s.**, kalingurköites **3 kr. 75 s.**

Mulle jääb aga arusaamatuks, mispärast on arvatud see raamat „noorsoo kirjavaras“ hulka. Kahtlemata — ta on noortele väga soovitatav. Kuid see ei tee teda veel eriti noorsoo omaks, ka see mitte, et ta jälgib lapse elukäiku. „Asmus Semperi noorusmaa“ on sõna tõsisem mõttes vanemate ja kasvatajate raamat. See on peen hingeteaduslik ja pedagoogiline töö. See on vanade raamat, mille lugemist võib soovitada ka noortele.

Md. — EESTI KIRJANDUS nr. 4 — 1929.

Jules Verne: SALADUSLIK SAAR.

Tõlk. **A. Ainomäe**. Romaan. 619 lk., hulga piltidega. Hind **7 kr.**, paremal paberil **8 kr. 50 s.**, kalingurköites **10 kr.**

Tellida võib otse EESTI KIRJANDUSE SELTSI büroost, Tartu, Lai tän. 35, tel. 601. Müügil igal pool.

A RU PT-10

POSTKAART

5

snt.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

TARTU

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU
ARHIIVKOGU

Eesti Kirjanduse Seltsile Tartus.

Vastavalt Teie poolt väljakuulutatud tingimustele palun mulle saata alandatud ette-
tellimise-hinnaga — 5 kr. brošeeritult, 8 kr. poolnahk-köites (ülearune tekst maha tõmmata!):

EESTI AJALUGU I KOIDE,

mille kaanehind on 7 kr. 50 s. brošeeritult, 11 kr. poolnahk-köites.

Perekonnanimi ..... Eesnimi .....

Elukutse ..... Sünniaasta .....

Elukoht .....

Postiasutis ..... Lähem raudteejaam .....

Raha ..... kr. .... s. maksin {
postijooksvale arvele nr. 20-36
EKS arvele Tallinna Linnapanka
saadan siinjuures kirjas

ja tasun ülejäägi ühes saatekuludega raamatu lunaga vastuvõtmisel.

..... "..... 1936.
(kuupäev) Allkiri .....

PARU
-8

PT-10

**EESTI
KIRJANDUSE SELTS
TARTUS.**

Tartus, august 1925.

P. P.

Eesti Õigekeelsuse- Sõnaraamatu trüki-
poognaid nr. 36—39 Teile ära saates teatame,
et Teile poolt omal ajal ette makstud tellimis-
raha Mk. 400.— 40-nda trükipoognaga lõpeb
(poogen à Mk. 10.—). Kui Teile soovite, et
Sõnaraamatu järgnevate poognate saatmine
Teile jätkuks kuni raamatu lõpuni, siis palume
sellest meile võimalikult kohe teatada ja ühitas
järgneva 35 poogna hinna Mk. 350.— ette
saata. Kogu raamatu suurus tuleb arvata-
vasti 75 trükipoognat, peaks aga raamat töö
kestes veel suuremaks paisuma, siis tuleb Teil
pärastpoolle lisapoognate eest à Mk. 10.— juure
maksta. Poognate saatekulud võtab Selts endi-
selt oma kanda.

Sõnaraamat ilmub täielikult umbes 1 aasta
pärast.

**EESTI KIRJANDUSE
SELT S.**

PT
TRU Raamatukogu

ARHIIVKOGU

3-8

Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastusel

ilmunud raamatuist on järgmised saadaval:

A. Eesti autorid.

- Kristian Jaak Peterson.** Laulud, päevaraamat ja kirjad. Hind 150 mk.
 Suve Jaan: **Luige Laos.** Hind 40 mk.
Friedrich Robert Fählmann. Kirjatööde kogu I. Hind 50 mk.
 J. W. Jannsen: **Kolm juttu.** (Maatargad, Uus variser, Voldemar ja Jüri). Hind 50 mk.
 Fr. R. Kreutzwald: **Paar sammukest rändamise teed.** III trükk. Hind 35 mk.
 Fr. R. Kreutzwald: **Reinuvader-rebane.** Piltidega. Hind 85 mk.
 Fr. R. Kreutzwald: **Kilplased.** IV trükk. Hind 90 mk.
 Lydia Koidula: **Ojamölder ja tema minija.** Hind 40 mk.
 Jakob Pärn: **Oma tuba, oma luba.** Hind 50 mk.
 " " **Must kuub.** Hind 120 mk.
 Joh. Kunder: **Kroonu onu.** Nali kahes vaatuses. III trükk. Hind 40 mk.
 Elisabet Aspe: **Ennosaare Ain.** Kirjaniku pildiga. Hind 100 mk.
 Elisabet Aspe: **Kasuõde.** Hind 60 mk.

B. Maailmakirjastik.

- Chateaubriand: **Atala.** Tõlkinud K. Martinson. Kirjaniku pildiga ja G. Doré illustratsioonidega. Hind 60 mk.
 G. Flaubert: **Kolm lugu.** (Herodias, Legend Püha Julianus Võorustajast, Lihtne süda). Tõlkinud A. Saareste. Hind 75 mk.
 Eino Leino: **Helkalaulud.** Tõlkinud Aug. Anni. Hind 60 mk.
 Molière: **Ihnus.** Tõlk. R. Kask. Hind 120 mk.
 Fr. Schiller: **Röövlid.** Näitemäng viies vaatuses. Kirjaniku pildiga. Tõlkinud J. Käerner. Hind 120 mk.

C. Noorsoo-kirjastik.

- E. T. A. Hoffmann: **Aamissepa-meister Martin ja tema sellid.** Tõlk. Ants Oras. Hind 50 mk.

PT

TRU Raamatukogu

3-83

ARHIIVKOGU

- J. Krohn (Suonio): **Kuu jutustused.** Tõlk. Julie Rõks. Nat. Mey illustratsioonidega. Hind 40 mk.
Z. Topelius: **Velskeri jutustused.** I osa. Tõlkinud E. Raudsepp. Piltidega. Hind 90 mk.

D. Ajaloo-kirjandus.

Balthasar Russov: **Lüvimaa kroonika.** Tõlk. K. Leetberg. I anne: hind 60 mk; II anne: hind 110 mk.

E. Sõnastikud.

- Dr. F. J. Wiedemann: **Eesti-Saksa sõnaraamat.** Kolmas muutmatu trükk teisest, Dr. Jakob Hurt'i poolt redigeeritud väljaandest. Sissejuhatusega varustanud A. Saareste. Hind 800 mk. Kõites 1000 mk.
Rud. Wallner: **Arstirohtude ladina-estikeelne sõnastik.** Hind 35 mk.
Matemaatika sõnastik. Kolmas täiendatud ja parandatud trükk. Hind 50 mk.

F. Mitmesugused.

- Joh. Aavik: **Puudused uuemas Eesti luules.** Hind 75 mk.
J. Jõgever: **Eesti keele häälikute ajalugu.** Hind 35 mk.
Palamuse kihelkond. Maateadusline, majandusline ja ajalooline kirjeldus. Hind 25 mk.
A. Saareste: **Eesti, eestlased ja Eesti keel.** Hind 30 mk.
Kuukirja „**Eesti Kirjanduse**“ senistest aastakäikudest on veel tagavaral: XIII (1918/19), XIV (1920), XV (1921) ja XVI (1922). Hind à 200 mk aastakäik. Tellimishind 1923. aastal on 300 mk.
Eesti Kirjanduse Seltsi aastaraamatud: I—IV, VI—IX à 50 mk.

Trükis: Jaan Bergmanni laulud.

Woldemar Bonsels: **Mesilane Maaja.**

E. Sillanpää: **Vaga viletsus.**

Eesti keele õigekirjutuse-sõnaraamat.

Tartumaa. I osa koguteosest „Eesti“.

Eesti rahvalaulud. Dr. Hurt'i ja teiste kogudest.

Kodumaa õis-taimed.

**Pealadu: Eesti Kirjanduse Seltsi büroos Tartus,
Gildi tän. 8. Telefon 601.**

ARM

AT-10

ALDOUS HUXLEY

NOOD ROLTUNUD LEHED

Romaan. Inglise keelest tõlkinud Ants Oras.

464 lk. Hind 8 kr. 50 s., iluköites 9 kr., kalingurköites 10 kr

Elavamalt ja mitmekülgsemalt kui pea kõik tema kaasaeglased oskab praegu 39-aastane inglise kirjanik Aldous Huxley, kuulsate loodusteadlaste ja kirjanike järeltulija, kujutada pärastõjaaegset inglise seltskonda. Vaimukana nagu vaimukaimad prantslased, kuid kõigele oma mänglevale, satiirilisele värvi- ja mõtteküllusele vaatamata väga tõsiselt suudab see nüüd juba maailmakuulus autor esitada terve rea osalt humoristlikult, osalt varjatud liigutusega nähtud inimtüüpe, käesolevas teoses pea eranditult rikkaste seltskonnakihtidesse kuuluvaid. Tutvume veidi absurdi miljonärist inglannaga Itaalias, kelle suur elujanu ja edevus pole põrmugi kooskõlas ta eaga ega närtsinud veetlustega, „andekate parasitidega“, kes naudivad elu, senikaua kui olukordade traagika sunnib nendegi pea norgu, noorte kirjanikkude eludraamaga, mis viib nooruslikust süttivusest jaheda pettumiseni ja naiivsete, ilmsüütult ja naljaselt ellu laskuvate päris noortega. Seiklustega läbi põimitud kirjeldustes näeme pea kogu põhjapoolse Itaalia maastike ja kunsti toredust, viibime muremmides, mäestikes, vanaaegsetes, kunstteostega täidetud vürstlilossides, Aadria mere äärsetes kuurortides, eelsõjaaegses Oxfordis ja sõjaaegses Londonis, kuid kõike kujutatakse nii reljeefselt ja elavalt, välised ja sisemised (hingelised) sündmused on kogu aja nii paeluvad, et on võimatu pakutavast materjali küllusest tüdida. Sündmused

ARHIIVKOGU

TARTU ÜLISKOOLI
RAAMATUKOGU

kord koomilised, kord traagilised, kuid alati teravalt ja dramaatiliselt jutustatud — ei lase lugejal küllastuda. Psühholoogiline analüüs on parimat, mida uusim kirjandusel pakkuda, kuid see ei muutu kuivaks. Põnevat romaani jälgides ei märkagi lugeja, kuidas ta vaim rikastub mõtetest ja muljetest, ja raamatut käest pannes ta tunneb, et ei ole mitte ainult vestelnud ühe nüüdisaja teravmeelseima inimesega, vaid ka seda, et on ühes elanud rea kaasakiskuvaid inimsaatusi ja saanud heita pilgu endale täiesti uude, huvitavasse maailma.

„Ilmesti on Huxley oma seltskonna-arvustuses inspireeritud samast seltskonnast [mida ta kujutab], nagu ka Balzac'i loomisvaimustust õhutas paljastatav röövkodanlik elu ise. Aga Huxley seltskond on valitum kui prantsuse realisti oma; kõneluste kui ka kujutuse stiil on huvitavam, täpsam... Kuski ei lasta lõtvuda vaimsel uudishimul, sisevõimel ega kirjelduste ehtsusel.... Huxley ei sunni midagi pääle, kuid harjutab mõtlema.“

(H. Paukson „Loomingus“, dets. 1933.)

TARTU ÜLICOOLI
RAAMATUKOGU

ARM PT-10

Tähelepanu väärivaid uudisteoseid.

Dr. Alexis Carrel.

Tundmatu inimene.

Kõigile mõtlevaile inimestele määratud erakordselt sisukas raamat. Autor, kes on üle 30 aasta töötanud uurijana Rockefelleri Instituudis New Yorgis, ühes maailma eeskujulikumas teaduslikus asutises, on saanud Nobeli auhinna arstiteaduse alal. „Tundmatus inimeses“ rakedab ta esmakordselt moodsa inimeseteaduse tulemusi praegusaja elu probleemide lahendamiseks. Üksteise järel tõstab ta üles huvitavaid küsimusi, alates tibatillukeste keharakkude elust ja ulatudes inimese kõrgemate vaimse elu avaldusteni. Ta selgitab moodsa tsivilisatsiooni üllatavaid tulemusi, mille üle mõtlejad inimesed ikka on pead murdnud. Ta esitab küsimuse: kas elame õieti ja kas ei peaks elu olema teisiti korraldatud, et inimesed võiksid olla õnnelikumad ja tugevamad. Kõike seda teeb ta lihtsalt, kõigile arusaadavalt ja veenvalt. Sellega selectubki, et see 1935. a. esmakordselt inglise keeles ilmunud raamat on vallutanud kogu maailma ja tõlgitud kõigisse kultuurkeeltesse. 352 lk. Hind 6 kr., köites 7 kr.

*See on esimene suur filosoofiline teos
eesti keeles.*

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Dr. W. Stekel.

Kirjad emale

kodusest kasvatuses I/II.

See raamat on tarvilik kõigile, kes ise on olnud laps, kellel võivad lapsed olla ja kellel nad juba on. Ta on kaasakiskuvalt ja arusaadavalt kirjutatud, varustatud rohkete eluliste näidetega laste õige kasvatamise kohta. Kuid ta on rohkem kui käsiraamat: ta valgustab kõiki probleeme, mis on seoses inimese ilmaletoomise ja arenemisega. Täiskasvanud inimesed võivad enda iseloomu kujunemist ta kaudu jälgida. Mehed tunnevad selle raamatu vastu samavõrra huvi kui naised. Elav Teadus 70/71. 224 lk. Hind 2 kr.

E. Elango.

Armastus ja abielu.

See ei ole kõmuline turukaup, vaid sügavalt eetiline teos elu tähtsamate küsimuste kohta.

SISUS: Armastuse bioloogilised ja psühholoogilised alused. Polaarsuse tekkimine sugupoolte vahel. Seksuaalsus. Pärivus. Keha. Hing. Abielu sotsioloogilised alused. Talupoja-abielu. Kodanlik abielu. Töö-abielu. Abielu psühholoogilis-eetilised alused. Paar. Suhtumine „meiesse“. Kasvatus abieluks. Ettevalmistus sugulisele kooselule. Väärhoiakud suguelus. Keeldumine. Armatsemine. Näitlemine. Üksiklus. Truudusetus. Haiglased nähtused. Abielu mõtte ja ülesanne. Õige armastus. Armastus ja abielu. Abielu sõlmimine. Abielu ülesanded. Abielu mõte. Abielu tüübid. Toriline abielu. Leebe abielu. Kalk abielu. Tühi abielu. Valmiv abielu. Lagunev abielu. 196 lk. Elav Teadus nr. 73/74. Hind 2 kr.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

Aia 19, Tartu, tel. 6-01, posti jooksev arve 20-36.

G. Roht'i trükk, Tartus 1938.

A. R. M. PT-10

Veebruar 1937.

Ilmuvaid uudisteoseid.

Eesti Kirjanduse Seltsil on valmimas hulk suuremaid uudisteoseid, mis tohiksid huvitada väga laialdasi ringkondi.

Eesti avalikud tegelased.

2. trükk.

Sama teose esimene trükk, mis ilmus 1932. a., müüdi peatselt läbi ja järel on vaid mõnikümmeend eks. Uue trüki ilmumise teeb tarvilikuks paljude uute inimeste esilekerkimine väga mitmesugustel aladel, kelle elukäigu ja tegevuse kohta vajatakse usaldusväärseid andmeid. Uues trükis ongi senine andmete kogu tunduvalt täiendatud, toodud isikute hulk tõuseb endise 1850 asemel nüüd 3000 lähedale. Teose toimetajaks jääb endiselt R. Kleis, kes praegu on lõpetamas „Eesti Entsüklopeedia“ toimetamist ja kellel on kogutud palju materjali.

Inglise-eesti sõnaraamat.

Koost. J. Silvet.

Sõnaraamat on kavatsetud nii suurena (1500 lk.) ja põhjalikuna, et lugeja selle abil peale ilukirjanduse võiks aru saada ka teaduslikkudest töödest. Peale tavaliste sõnade antakse suurel määral kõnekäände, amerikanisme, erialade oskussõnu, pärisnimesid, lühendeid, idioome jne. Ainult märksõnade arv üksi ulatab 30 000-le. Koostamiseks on autoril, end. Ülikooli inglise keele lektoril ja õpetajal mag. J. Silvetil, — praegusel radio ringhäälingu inglise keele lektoril —, kasutada kõige uuemad allikad, mis tagavad teose täpsuse ja täielikkuse. Sõnaraamat ilmub aasta lõpul ja soodustatud hinnaga ettetellimine avatakse mõne kuu pärast.

VEENE-EESTI SÕNARAAMAT on koostamisel Tartu Ülikooli slaavi filoloogia prof. P. Arumaal, ilmub järgneval talvel. Seegi sõnastik ei jää oma tuseduselt maha ingliseeesti sõnaraamatust. Tarvet selle teose järele tõstab eriti ajakohase vene-eesti sõnaraamatu täieline puudumine.

ROOTSI-EESTI SÕNARAAMAT ilmub järgneval aastal rootsi keele prof. P. Wieselgreni toimetusel umb. 1000 lk. suuruses.

Samuti on otsustatud välja anda lähemal aastail eestikeelses tõlkes meie kõige tähtsam muistse ajaloo dokument — LÄTI HENRIKU KROONIKA nägusal kujul, heal paberil, illustatsioonide ja seletustega.

Lõpule läheneb prof. J. Kõpu „LAIUSE KIHELKONNA AJALOO“ trükkimine. Koguteosest „Eesti“ on praegu trükis „VILJANDIMAA“ ja „LÄÄNEMAA“, mille valmimist on oodata sügisel.

Suvel hakkab ilmuma uus sari „MAAKERA VALLUTAJAD“ A. Hanko toimetusel, mis käsitab põnevaid ja kangelaslikke avastus- ja uurimisretki tundmatuisse kohtadesse ja maa-
desse.

NB: EESTI AJALOO ettetellimised kogu viiele köitele avatakse märtsikuus.

Kevadel ilmub ka EESTI ÕIGEKEEL-
SUSE-SÕNARAAMATU III (viimane) köide.

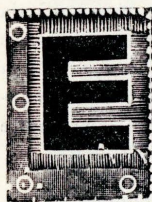
EESTI KIRJANDUSE SELTS

Aia 19, Tartu, telefon 6-01.

PT
TRU Raamatuko. ARHIIVKOGU

G. Roht'i trükk, Tartus 1937. 3-70

KÜLALISTE LEIB

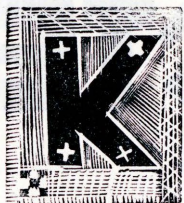
ESTI MUINASJUTTE

Koostanud J. Parijõgi

H. Mugasto originaal-puulõiked

80 illustratsiooni
142 lehekülge
Hind 1 kr. 75 s.
Kõites 2 kr. 25 s.

ÜLALISTE LEIB on meie Rahvaluule Arhiivis olevate originaalide järgi koostatud muinasjutude kogu. Teos sisaldab 42 lühimuinasjuttu, autori huvitava stiliseeritud proloogi „Jutuõhtud pիրrutule valgel“ ja väikese järeilmärkuse teose tekke kohta. Teemastikult on see kogu algkooli noorusele (autor: nooremale eale) kõigiti sobiv.

Jutundeis esinevad, tavaliselt õpetlik-kasvatavale ideelõngale lükitud motiivid: igapäevane leib, varguse ja vandumise maha jätmise, tööjõu rakendamine, elukutse valik, (linnu) laulu mõju, tuli, külm, näkid, haldjad, ussid, rahakatel, linnamägi, peretütar, vaeslaps, mitmesugused perekondlikud vahekorrad (nagu kolme venna mõrvoja primitiivne iludusvõistlus), imekivi jne. On kõik esitatud värskes vormis ja nad on kindlasti käsitatavad algajalegi lugejale. Liiga õudsed ning hirmutekitavad lood, missuguseid leidub varajasnooruse kohutamiseks kahjuks nii mõneski enneilmunud muistendite kogus, puuduvad põhjendatult kõnesolevas kogus täiesti.

Muinasjuttude „vormi ja sõnastuse on autor andnud vabalt, umbes nii, nagu tema arvates vanad jutustajad võisid jutustada.“ Seesugune vaba, omal viisil muinasjutu ümberjutustamine nõuab piinlikku piiritundmist sõnastuse varjundamise vabadusis, sest isikupärane sõnastuslaad võib kippuda matma rahvapärast sõnastust, mis muinasjutt lakkaks olemast rahvajutt (saabuks kunstjutt). Peab ütleva, et Parijõgi on tabanud seda sõnastuse vabadusepiiri õieti, olgugi et mõnes jutukeses leidub autori stiili omapära-killukesi.

Lõpuks tuleb kiitvalt tunnustada kirjastuse tõsist rõhuasetust raamatu välisküljele. H. Mugasto' stiliseeritud initsiaalid ja õnnestunud ilmekad illustratsioonid — originaal-puulõiked kaunistavad raamatut, teevad selle nägusaks, nauditavaks ning armsaks lugejale. Raamatute armastust ja ilusa raamatu hinnet noorsoos aitab Parijõe „Külaliste leib“ tõsta kahtlemata. Samuti on raamatukultuur meil selle väikese lasteraamatu kaudu võitnud lisaväärtusi.

PT

TRU Raamatukogu

3-39

ARHIIVKOGU

Kokku võttes võime kinnitada: J. Parijõe „Külaliste leib“ oma osaliselt uudse teemastikuga, värske ning värvika sõnastusega, rikkalikkude teksti elustavate illustratsioonidega (millest kolm värvides) on hinnatav noorsoo-raamatuke, mida vanemad võivad julgesti pakkuda oma järelpõlvlastele.

A. Vaigla — „Kasvatus“ nr. 5, 1933.

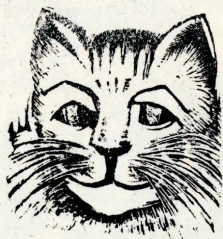

Muinasjuttude kogusid oli meil ennegi olemas õige mitu, aga nad jätsid mõndagi soovida. Enamasti on neis keel konarlik ja kirjaviis vananenud. Käesolev kogu on vaba neist puudustest: valik on laitmatu, keel on kaunis. Raamat esitab hulga seni tundmatuid muinasjutte. Muidugi kohtame seal ka niisuguseid jutte, mis näivad olevat tuttavad, aga need on siiski teisendid ja teises rõivastises.

Oleks eksitus arvata, et see on ainult lasteraamat. Veel huvitavamaks lugemisaineks on see vanadele, sest siin kerkib kirju kangana meie silmade ette tükk vana eesti vaimuilma.

M. Raud. — Eesti Kirjandus nr. 5, 1933.

Tellimistingimused :

Tellida võib otse Eesti Kirjanduse Seltsilt, makstes hinna Seltsi posti jooksvale arvele nr. 20-36 või saates Seltsile kirjas markides. Raha ettesaamisel kannab saatekulud Selts, posti ja raudtee järelmaksuga tellimisel jäävad saatekulud tellija kanda.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

£uurturg 12, Tartus, telefon 6-01.

ARH PT-10

EESTI KIRJANDUSE SELTS

AJA 19. TARTU, EESTI

Teatame Teile, et EESTI AJALOO
koostamistöö on edenenud nii kau-
gele, et teose II köide nime all
EESTI KESKAEG võib varsti il-

muda. Ülatusliku ülesande jaoks on õnnestunud ka-
sulada kõige viimased erialalised uurimused, millest mit-
miti osu ilmus selle teosega esmakordselt.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

EA edu ~~est~~võlgne me suunal mõisral tänu ka
Teile, sest vaevalt oleks raamatu I köite osas saanud
kellipakkonna suure prolehoivita. Eesti Keskaja" kaastöölised
rakendunud teose koostamisse sellise innuga.

Tänades Teid kaasajutamise eest oma tehtmisega ja
saatis Teile tutvumiseks II köite brošüüri, loodame ka Teie
sõbraliku huvi edaskestmisele teose vastu, mis näib ku-
junevat nii sordelt kui võimaluselt uskluse ja meie kodale
uhkusega näidatavaks suurteoseks.

A R M

P T - 10

1939 a

Alfred Adler

Inimesetundmine

Inimeste iseloomude peategurid ja nende areng. Tõlk. D. Hint. Elav Teadus 85/86. 212 lk. Hind 2 kr., köites 2 kr. 50 s.

Ükski meist ei oma palju inimesetundmist. Et ära hoida paljusid kokkupõrkeid, arusaamatusi ja valesti hindamisi on see ometi tarvilik kõigile, kellele tuleb alatasa kokku puutuda inimestega, nendega koos töötada ja neid juhtida.

Enesemaksmapanekutung, alaväärsustunne, sugude vahekord, temperament, armukadedus, edevus, ihnsus, üksildumine, lõbusus, pedantsus, usklikkus, kurbus, saamatus ja paljud teised iseloomujooned ja nende väljendumisviisid on käesolevas teoses võetud vaatlemisele ühe parema asjatundja — individuaalpsühholoogia kuulsa looja enda poolt. Lugeja leiab raamatust vahest enesegi iseloomujooni, kindlasti aga tuttavate omi.

Teos on rikas autori praktikast võetud elulistest näidetest ja selgitab ühtlasi, kuidas pääseda hingeelu segavaist väärhoiangust.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

Aia 19, Tartu, tel. 6-01, posti jooksev arve 20-36.

Väärtuslikke uudisteoseid

JOHN GUNTHER

NÜÜDSE EUROOPA JUHID

Tõlkinud L. Anvelt ja L. Oras. 15 illustr. kriittahvleil ja kaart. 420 lk. Hind 6 kr., kalingurköites 7 kr. 50 s.

See on haruldaset elav ülevaade kaasaja suurtest isikutest ja nende osast tänapäeva maailma sündmustest. Hitler, Mussolini, Chamberlain, Stalin, Goering, Goebels, Beck, Franco ja paljud teised suured mehed on tabavalt iseloomustatud. Autor — suure Ameerika ajalehe kirjasatja — tutvustab meid kaasaja juhtide päritolu, karjääri, iseloomu, võimete, varanduse ja poliitilise tegevusega. Kogu teos on tulvil andmeist, mida lugeja on teada soovinud, ja moodustab kõige elavama ajaloo rahutu Euroopa arengust viimasel ajal.

Teos on kirjutatud suure värskuse ja huumorimeelega ning on lodusasti loetav. Intelligentset ning teravad tähelepanekud, lõbusad anekdoodid, epigrammilised definitsioonid vahelduvad järjest. Selletõttu on teos maailmas saavutanud nii suure leviku, et näit. eestikeelset tõlget alati 26-ndast ingliskeelsest väljaandest, ja töö lõpetamise ajaks oli ilmunud juba 30-s.

See on kõige huviäratavam poliitiline teos. Selle lugemist võime soovitada igähele.

G. Roht'i trükk, Tartus 1939.

ARHIIVKOGU

PT
TRU Raamatukogu
3-75

PT-ARM PT-10 1939

Tutvugem ka rootsi keelega!

ROOTSI-EESTI SÕNARAAMAT

Toimetajad:

PER WIESELGREN

Tartu Ülikooli rootsi keele ja kirjanduse professor

GUSTAV SUITS

Tartu Ülik. eesti ja üldise
kirjanduse professor

PAUL ARISTE

Tartu Ülikooli foneetika
õpetaja

*Sõnaraamat sisaldab üle 50 000 märksõna 800 suurel
leheküljel ja ilmub ühe aasta jooksul*

6 vihus

Tellijal erilisel soovil saadetakse raamat pärast ilmumist
välja tervikuna.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

Aia 19, Tartu, tel. 601, posti jooksev arve 20-36.

Saksa, inglise või prantsuse keele oskajad õpivad kergesti ära rootsi keele ta rahvusvaheliste sõnade rohkuse tõttu!

Per Wieselgren

ROOTSI-EESTI SÕNARAAMAT

Kellele

Järjest elavamaks ja tihedamaks muutuv kultuuriline, majanduslik ja turistiline suhtlemine Eesti ja Rootsi vahel on tekitanud vajaduse abivahendi järele rootsi keele ja mitmekülgse kirjanduse lähemaks tundmaõppimiseks. Ilmuma hakkav „Rootsi-eesti sõnaraamat“ on esimeseks põhjalikumaks teoseks, mis püüab rahuldada mitmekesiseid ja ulatuslikke nõudeid Skandinaavia maade lähendamisel Eestile. Ta on koostatud vastavalt kõigi nende vajadustele, kellel on kokkupuutumist rootslastega, kes jälgivad Skandinaavia ajakirjandust, on kaubavahetuses Rootsiga, tahavad tutvuda rootsi kirjanduse ja teadusega, reisivad Skandinaavia maades, huvituvad selle loodusest, sotsiaaloludest, tehnikast jne.

Sõnavara

Teos pakub väga rikkalikku sõnavara, mis on koostatud eriti välja tõstes tänapäeva kõnekeelt kõigis rahvakihtides. Samuti on esitatud hulk oskussõnu, aga ka klassilise kirjanduse ja vanade dokumentide keelt, et rahuldada mitmesuguseid erihuvisid. Rohkesti tähelepanu on pööratud uuemaile sõnadele ja kõnekäändudele, mille poolest sõnaraamat kujuneb täielikumaks enamikust välismaistest rootsi keele sõnaraamatuid. Juba sõnade üldarv — üle 50 000 märksõna umb. 800 suurel leheküljel — näitab teose sisu rikkalikkust.

Grammatika

Rootsi keele uuduse tõttu meil on sõnaraamatule lisatud põhjalik rootsi keele grammatika mag. Greta Wieselgrena, Tartu Ülikooli rootsi keele lektori poolt. Grammatika annab ülevaate üldskandinaavia ja rootsi keele arengust ning iseloomust, rootsi keele seisukohalt tähtsast stilistikast, tutvustab murdeid, käsitleb õigekirjutust ja hääldamist. Eriti on esile tõstetud vormiõpetus ja kõne- ning kirjakeele vahed. Sõnaraamatu omanik ei vaja veel täielikumat grammatikat.

Norra ja taani keel

Rootsi keele oskaja õpib paarinädalase praktika kestel lugema ka norra ja taani keelt. Selle hõlbustamiseks tuuakse küllaldane loetelu tähtsamaid norra- ja taani keelseid sõnu, mis erinevad rootsi keelest, ja juhiseid nende keelte iseärasuste selgitamiseks. Seega võimaldab sõnaraamat aru saada kõigist tarvisminevatest Skandinaavia keeltest.

Välimus

Tunnustatud teadlaste ja keeleteadlaste kaastöö tagab sõnaraamatule moodsuse, täielikkuse ja korrektsuse. Suurt rõhku on pandud ka välisele ja trükitehnilisele küljele. Sõnaraamat trükitakse sitkele õhukesele valgele eripaberile uues, meil tarvitusele tulevas standardkaustas (23×16 sm). Seega peaks ta igakülselt vastama nõudeile, mida esitatakse sellelaadseile paremale väljaandeile.

„Rootsi-eesti sõnaraamat“ on teatmeteos, mida vajavad kõik need, kelle huvid ulatuvad kaugemale kodumaa piiridest.

Sõnaraamat on käepärane abiline igal ajal!

PT
TRU Raamatukogu

3-76

Nüüd on õige aeg teda muretseda!

Soodustatud tellimishind

kuni **1. maini 1939. a.**

Pärast ilmumist maksab „Rootsi-eeesti sõnaraamat“

20 krooni

ETTE TELLIDES MAKSAB SÕNARAAMAT:

15 kr. osade viisi makstes (tellimise andmisel kuni 1. maini 1939. a. tuleb sisse maksta 3 kr. ja iga vihu ilmumisel 2 kr.).

12 kr. kohemakstavas rahas kuni 1. maini 1939. a.

KÕIDE: Sõnaraamatule valmistatakse kahesugused standardkõited: 1) nägus poolnahkkõide kõvade kaantega, kuld-kiri seljal, ettetellimisel hinnaga **4 kr.** 2) täisnahkkõide pehmete kaantega, kuld-kiri seljal ja kaanel, tarvitamise hõlbustamiseks on tähestik sisse lõigatud. Ettetellim. hind **6 kr. 50 s.**

Alates 1. maist kuni 1. augustini 1939. a. maksab „Rootsi-eeesti sõnaraamat“

16 kr. osade viisi makstes (sissemaks 4 kr.),

13 kr. kohemakstavas rahas.

Seetõttu on kasulik tellimine kohe ära saata juuresoleval posti jooksva arve sissemaksukaardil.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

Aia 19, Tartu, tel. 6-01.

Posti jooksev arve 20-36.

Pangaarved Tallinna ja Tartu Linnapangas.

Eesti Kirjanduse Seltsi trükikoda Tartus 1939.

ARHIIVKOGU

A RM PT-10
Vastake hiljemalt 23. oktoobriks 1933!

ANKEET PREEMIATEGA!

„Suurmeeste elulugude“ (SE) parima koosseisu huvides palub toimetaja lugejaid lahkesti vastata teisel küljel esitatud küsimustele.

Vastamiseks on erileht

käesoleva raamatu (SE nr. 4) lõpus.

Vastajate SE 1933 aastakäigu tellijate vahel jaotatakse **ergutuspreemiateks**

25 000 sendi eest raamatuid!

10 kogus:

- 1 I preemia 6 000 sendi eest
- 1 II preemia 3 000 sendi eest
- 8 III preemiat à 2 000 sendi eest.

Preemia võitjale saadetakse nimestikud raamatute valikuks.

Preemiatest osasaamiseks tuleb käesoleva raamatu lõpus olev ankeetleht täidetult saata Eesti Kirjanduse Seltsile Tartu, Suurturg 12, hiljemalt 23. oktoobriks 1933.

Toimetus on tänulik ka hiljem saadetud ankeedi vastuste eest, samuti igasuguste muude näpunäidete eest SE suhtes.

Vastake hiljemalt 23. oktoobriks 1933!

„Suurmeeste elulugude“ (SE) parima koosseisu huvides palub toimetaja lugejaid lahkesti teatada:

1. Missugused elulood Teile on meeldinud kõige rohkem ja mispärast (arvestades ka EKS-i elulugusid väljaspool seeriat ja teisi)?
2. Missugust elulugu peate Teie laitma ja mispärast?
3. Keda soovite edaspidi näha SE-seerias?
4. Milliseid soove oleks Teil veel avaldada SE-seeria kohta?
5. Haridus, vanus, elukutse.
6. Nimi, aadress.

Iga vastus aitab kaasa seeria edaspidisele kujunemisele. Olgu meie ühiseks sooviks eesti keeles anda tüse elulugude kogu, mis mõjuks positiivselt kasvatavalt noorsoole, pakuks usaldavaid teadmisi mitmelt teaduse alalt ja oleks sisukaks ning meeldivaks lugemismaterjaliks ka igale täiskasvanule.

EESTI KIRJANDUSE SELTS,

Suurturg 12, Tartu, tel. 6-01.

Lydia Koidula

Valitud laulud

Sisaldab 66 Koidula kauneimat laulu, nende hulgas 30 isamaalaulu, mis praeguselgi ajal mõjuvad värskest, tunderohkelt ja mõtterikkalt.

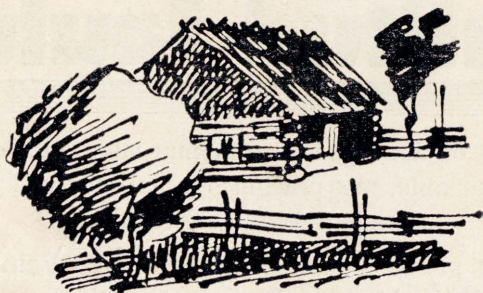
Kaas ja hulk illustratsioone kunstnik J. Vahtra'lt. 94 lehek., hind brosheeritult 1 kr. 50 s., joonistuspaberil 3 kr. Eri väljaanne kunstnik J. Vahtra koloreeritud joonistega 15 kr., värviliste originaal-miniatüüridega 35 kr.

See on ilusamaid raamatuid meie värsikogude hulgas. Ta toob vaimset kosutust ja rõõmu igale eestlasele.

Tartu Ülikooli Raamatukog:
ARHIIVKOGU

Ajakirjanduses on raamat leidnud üksmeelset kiitust. «Päevalehes» («Kunst ja Kirjandus» nr. 19) 7. V 1934 kirjutab luuletaja A. Adson:

Meie räägime palju oma rahvuslikkusest, kuid sageli ei ulatu meie sõnad sisu kõrgusele — sest kui palju on meie seas Koidula keele ja sule võimeid? Meie aruhtihti läheme nii kaugele, et isamaaluse mõiste ümbritseme üsnagi kulunud ja kumisevaise väljendustesse — lihtsast mõttelaiskusest või paljast kohusetunde ametlikust sooritamise tegevusest. Ja sageli arvame, et rahvusluse nime all lepime õigegei kesise sisu ning vormiga.

Sestap, kus meie oma mõttelend ega sõnajõud ei küündi, seal tuleb meile pidulikult, südamlikult ja jõuliselt appi Koidula. Löögem ainult lahti tema teos.

Meie noorus vajab selgeid ja kauneid allikaid tulevaseks eluks. Mis selles eas on omandatud, jääb mällu kauaks — vaimseks toeks. Seda annab Koidula. Ja meie elatanud tahame vahel tagasi tulla oma ilusa teadliku alguse juure. Koidula võimaldab selle.

Raamat on varustatud kaunite kaantega, nagu sobiv sellele valikule. Siseilustusi on rohkesti.

A. Adson.

Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastus

SAADA IGAS PAREMAS RAAMATUKAUPLUSES

A RM

PT-10

2

senti

POSTKAART — TRÜKITÖÖ

EESTI KIRJANDUSE SELTSI
ODAVAD RAAMATUD!

Müügil 18. veebr. — 2. märtsini 1935. a.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

Autor ja pealkiri	Hind	Alandatud hind
Aavik, J. Puudused uuemas eesti luules . . .	0.75	0.25
Bergmann, J. Laulud	3.—	1.—
Botaanika oskussõnastik	1.75	1.—
Edda	1.50	0.50
Eesti runoviisid	9.—	3.—
Eesti taimede nimestik	1.75	1.—
Eisen, M. J. Eesti vanasõnad	1.—	0.50
Eisen, M. J. Tõll ja ta sugu	1.50	1.—
F. R. Faehlmanni album	1.40	0.50
Flaubert, G. Kolm lugu	0.75	0.50
Galsworthy, J. Üunapuu	0.65	0.25
Hugo, V. Hernani	1.40	0.50
Ibsen, H. Keiser ja Kalilealane	4.—	2.—
Keller, G. Kolm õiglast kammisseppa . . .	0.30	0.10
Keller, G. Küla Romeo ja Julia	0.50	0.10
Keller, G. Püha neitsi ja kurat	0.40	0.10
Kilkson, E. Füüsika praktilised tööd . . .	2.—	0.50
Kreutzwald, Fr. R. Paar sammukest rändamise teed	0.35	0.25
Leino, E. Helkalaulud	0.60	0.25
Leino, E. Simo Hurt	1.40	1.—
Matemaatika sõnastik	0.50	0.10
Molière. Ihnus	1.20	0.50
Muuk, E. Eesti keeleõpetus I	1.75	0.50
Nernst, W. Maailm uemate uurimuste valgusel	0.50	0.25
Palamuse kihelkond	0.25	0.10
Peterson, Kr. J. Laulud, päevaraamat ja kirjad	1.50	1.—
Poruk, J. Pärlipüüdja	1.50	1.—
Rainis, J. Joosep ja tema vennad	1.75	1.—
Ramul, K. Ihu ja hing	0.50	0.25
Reinvald, A. Valik luuletusi	1.—	0.50
Russov, B. Liivimaa kroonika I	0.60	0.50
Russov, B. Liivimaa kroonika II	1.10	0.50
Schiller, Fr. Röövlid	1.20	0.50
Schiller, Fr. Wilhelm Tell	1.—	0.50
Strömgren, E. Astronoomilised miniatüürid .	0.90	0.50
Sööt, K. E. Rahva lauluvara	1.20	0.25
Turgenev, I. Aadlipesa	1.50	1.—
Vallner, Rud. Arstirohtude sõnastik	0.35	0.10
Zielinski, Th. Vana-Kreeka kirjandus I . .	3.—	1.50
Zielinski, Th. Vana-Kreeka kirjandus II . .	2.50	1.50

ARM PT-10

Hinnasoodustus

J. Silveti „Inglise-eesti sõnaraamatu“ tellijaile.

Kõik „Inglise-eesti sõnaraamatu“ soovijad, kes saadavad oma tellimise Eesti Kirjanduse Seltsile

1. märtsiks 1939. a.,

võivad sõnaraamatu veel saada järgmiste hindadega:

17 kr. ette tellides ja osade viisi makstes

(tellimise andmisel kuni 1. märtsini 1939. a. tuleb sisse maksta 3 kr. ja iga vihu ilmumisel 2 kr.)

14 kr. kohemakstavas rahas kuni 1. märtsini 1939. a.

Need hinnad on kõige soodsamad, millega sõnaraamatut saab tellida!

Seepärast otsustage kiiresti ja tegutsege kohe energiliselt!

Soodustuse saamiseks tuleb juurdelisatud sinine sissemaksukaart täita siin märgitud hindade järgi ja aega viitmata anda postile.

Eesti Kirjanduse Selts

Aia 19, Tartu, tel. 6-01, posti jooksev arve 20-36.

A RM PT - 10

Dr. W. Sebel.

Kirjandus

Tähelepanu väärivaid uudisteoseid.

Dr. Alexis Carrel.

Tundmatu inimene.

Kõigile mõtlevaile inimestele määratud erakordselt sisukas raamat. Autor, kes on üle 30 aasta töötanud uurijana Rockefelleri Instituudis New Yorgis, ühes maailma eskujulikumus teaduslikus asutises, on saanud Nobeli auhinna arstiteaduse alal. „Tundmatus inimeses“ rakedab ta esmakordselt moodsa inimeseteaduse tulemusi praegusaja elu probleemide lahendamiseks. Üksteise järel tõstab ta üles huvitavaid küsimusi, alates tibatillukeste keharakkude elust ja ulatudes inimese kõrgemate vaimse elu avaldusteni. Ta selgitab moodsa tsivilisatsiooni üllatavaid tulemusi, mille üle mõtlejad inimesed ikka on pead murdnud. Ta esitab küsimuse: kas elame õieti ja kas ei peaks elu olema teisiti korraldatud, et inimesed võiksid olla õnnelikumad ja tugevamad. Kõike seda teeb ta lihtsalt, kõigile arusaadavalt ja veenvalt. Sellega seletubki, et see 1935. a. esmakordselt inglise keeles ilmunud raamat on vallutanud kogu maailma ja tõlgitud kõigisse kultuurkeeltesse. 352 lk. Hind 6 kr., köites 7 kr.

See on esimene suur filosoofiline teos
eesti keeles.

Dr. W. Stekel.

Kirjad emale

kodusest kasvatuses I/II.

See raamat on tarvilik kõigile, kes ise on olnud laps, kellel võivad lapsed olla ja kellel nad juba on. Ta on kaasakiskuvalt ja arusaadavalt kirjutatud, varustatud rohkete eluliste näidetega laste õige kasvatamise kohta. Kuid ta on rohkem kui käsiraamat: ta valgustab kõiki probleeme, mis on seoses inimese ilmaletoomise ja arenemisega. Täiskasvanud inimesed võivad enda iseloomu kujunemist ta kaudu jälgida. Mehed tunnevad selle raamatu vastu samavõrra huvi kui naised. Elav Teadus 70/71. 224 lk. Hind 2 kr.

E. Elango.

Armastus ja abielu.

See ei ole kõmuline turukaup, vaid sügavalt eetiline teos elu tähtsamate küsimuste kohta.

SISUS: Armastuse bioloogilised ja psühholoogilised alused. Polaarsuse tekkimine sugupoolte vahel. Seksuaalsus. Pärivus. Keha. Hing. Abielu sotsioloogilised alused. Talupoja-abieliu. Kodanlik abielu. Töö-abieliu. Abielu psühholoogilised eetilised alused. Paar. Suhtumine „meiesse“. Kasvatus abieluks. Ettevalmistus sugulisele kooselule. Väärhoiakud suguelus. Keeldumine. Armastamine. Näitlemine. Üksiklus. Truudusetus. Haiglased nähtused. Abielu mõte ja ülesanne. Õige armastus. Armastus ja abielu. Abielu sõlmimine. Abielu ülesanded. Abielu mõte. Abielu tüübid. Torimilise abielu. Leebe abielu. Kalk abielu. Tühi abielu. Valmiv abielu. Lagunev abielu. 196 lk. Elav Teadus nr. 73/74. Hind 2 kr.

EESTI KIRJANDUSE SELTS

Aia 19, Tartu, tel. 6-01, posti jooksev arve 20-36.

G. Roht'i trükk, Tartus 1938.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

ARM PT-10

RUD. ALAS:

KUHU NÜÜD?

Juhatusi algkooli lõpetajaile ning lastevanemaile ja andmeid algkooli õppejõududele algkoolile järgneva edasiharimise kohta.

Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastus. 104 lk., hind 75 s.

Raamat on määratud õpilastele, kes lõpetamas algkooli.

Sissejuhatuses annab haridusnõunik Joh. Kiivet näpunäiteid, kuhu juhtida algkooli lõpetajaid, et nad elus jõuaksid edasi vastavalt oma annetele ja oleksid niiviisi kasulikud kodumaale. Edasistes peatükkides käsitleb autor Rud. Alas küsimusi, mis peaksid lastevanemad ja õpilased enesele selgeks tegema peale algkooli lõpetamist. Autor näitab, missuguste kalduvuste, annete ja majanduslikkude eeldustega laps sobib teatavasse koolitüüpi ja mis on ootamas tulevikus peale uue kooli lõpetamist. Siis antakse täielik ülevaade mitmesugustest täienduskoolidest, keskkoolidest ja kutsekoolidest, selgitades iga koolitüübi omapärasusi ja õppimise, õppemaksu jne. tingimusi. Nii võib iga õpilane leida vastused oma küsimustele, alates 1-aastasest praktilisest täienduskoolist ja lõpetades keskkoolide ning kõrgema astme kutsekoolidega nagu tehnikum, muusika- ja kunstikoolid jne. Viimane peatükk on pühendatud neile, kes peale algkooli lõpetamist on sunnitud minema tegeleliku ellu, kuid siiski tahaksid oma haridust jätkata iseõppimise teel. See raamat on õpilasele heaks sõbraks.

Raamat on kõigile kättesaadav.

104-leheküljelise suuruse kohta on 75 senti odav hind. Kui veel silmas pidada, et noorele inimesele võib sellest raamatust olla kasu eluajaks, siis ei tohiks küll hind olla takistuseks.

Kui teile on lähidane mõni õpilane, kel seisab ees koolist ellu-astumine või jälle algkooli järele haridusejätkamine keskkoolis, kutsekoolis või täienduskoolis ja kui teie soovite sellele õpilasele olla kasulik, siis tutvustage talle „Kuhu nüüd?“ ja andke talle seda lugeda.

Seltsi usaldusmehed ja õpetajad tutvustage raamatut koolides ja perekondades.

— „Kuhu nüüd?“ See küsimus huvitab esmajoones kõiki algkooli lõpetajaid, kuna astutakse välja sunduslikust koolieast. Tuleb asuda elu- kutse ning tegevusala valimisele. Samavõrra huvitab see küsimus ka lapsevanemaid ja meie riigi üldsust. Praegusel kitsal ajal pole ükskõik, millisele tööalale suunduvad noored kodanikud. Siin on vaja otstarbekohast korraldamist, jaotamist ja juhtimist, et hoida mõne üksiku kutseala ülekülvamist „töötatöölistega“, kuna teisel alal samal ajal valitseb tööjõust suur puudus. See on riigile äärmiselt tähtis, et kõik kodanikud leiaksid oma õige ala ja oleksid varustatud elamis- ning töövõimalustega. See otstarbekohas on riigimajanduse tugevaim alus.

Sellisenäe on see raamat väärtuslikuks juhiks ning tähtsaks „õppe- raamatuks“ kõigile algkooli lõpetajaile, lastevanemaile ja algkooli õppe- jõududele; pealegi sisaldab see kõigi meie algkoolile järgnevate õppeasutiste täieliku loetelu, mida midu raske kätte saada.

P. Hamburg — ÕPETAJATE LEHT 12. VI 1931.

Saada igas paremas raamatukaupluses ja EESTI KIRJANDUSE SELTSI kirjastuselt Tartu, Lai tän. 35.
